

บุคลิกภาพห้วงค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุข
ในชีวิตสมรสต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวกรรณิกา คำทราย

๒-1 ก.พ. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2548

๒๒๖.๐๒

กรณีศึกษา คำทราญ. (2548). บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้านการเงินของ
คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยา
พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์
ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาผล.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพห้าองค์
ประกอบของสามีและภรรยา ความสัมพันธ์ของทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและ
ภรรยา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้าน
การเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคคลที่สามีและภรรยามีสถานภาพคู่ ซึ่งฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต อ.เมือง จ.ลำปาง โดยมีคู่
สมรสที่มีความสุขทั้งหมด 100 คู่ แบ่งเป็นคู่สมรสที่มีความสุขมาก 38 คู่ คู่สมรสที่มีความสุขปาน
กลาง 21 คู่ คู่สมรสที่มีความสุขน้อย 41 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบวัดความสุข
ในชีวิตสมรส แบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน
สถิติที่ใช้ ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มความสุขในชีวิตสมรสมาก จะมี บุคลิกภาพแสดงตัว และทัศนคติการจัดการ
ด้านการเงินที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทาง
บวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .864 และ .596 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2. กลุ่มความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง จะมี บุคลิกภาพแสดงตัว ที่มีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สห
สัมพันธ์ คือ .521 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. กลุ่มความสุขในชีวิตสมรสน้อย จะมี บุคลิกภาพเปิดกว้าง ที่มีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
คือ .538 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. บุคลิกภาพห้วนไหว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงิน อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ กับทุกกลุ่ม คือ บุคลิกภาพห้วนไหว มีความสัมพันธ์ทางลบ ในกลุ่มที่มีความสุข
ในชีวิตสมรสมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในกลุ่มที่มีความ
สุขในชีวิตสมรส ปานกลาง และน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

THE FIVE-FACTOR MODEL OF PERSONALITY AND FINANCIAL ATTITUDE OF
MARRIED COUPLES AT DIFFERENT LEVELS OF MARITAL HAPPINESS

AN ABSTRACT
BY
MISS.KUNNIKA KHAMSAI

Presented in partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2005

Kunnika Khamsai. (2005). *The Five-Factor Model of Personality and Financial Attitude of Married Couples at Different Levels of Marital Happiness*. Master's Project M.Ed (Development Psychology). Bangkok : Graduate School,Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assoc.Pro. Dr.Nuanla-or Supapol.

This study was aimed at examining the relationship between husbands' and wives' financial attitudes, and the relationship between five factors and financial attitudes of married couples at different levels of marital happiness.

The sample for this included 100 married couples, drawn from secondary school teachers of Amphur Muang,Lampang Province: 38 couples at a high level of marital happiness,21 couples at a moderate level of marital happiness, and 41 couples at a low level of marital happiness. The research instruments for collecting data were (a) the marital happiness scale (b) the NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI), and (c) the analyzing the data was Pearson's product-moment correlation coefficient.

The finding indicated that extraversion and financial attitudes of the married couples were significantly correlated with high level of marital happiness ($r=.864$ and $.596$ respectively) at the .01 level of significance, in which the hypothesis was found to be substantiated; extraversion and moderate level of marital happiness were significantly correlated($r=.521$) at the .01 level as hypothesized, whereas openness and low level of marital happiness were negatively correlated($r=-.538$)at the.01 level of significance, which also substantiated the hypothesis.Finally,the finding indicated a negative correlation between neuroticism and financial attitude of the group of married couples at a high level of marital happiness, and a positive correlation between neuroticism and financial attitudes of the groups at moderate and low levels of marital happiness, all of which in accordance with the given hypotheses.

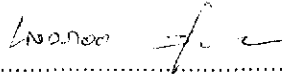
บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุข
ในชีวิตสมรสต่างกัน

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวกรรณิกา คำทราย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

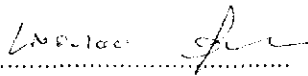
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

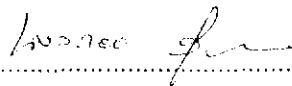
(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาพล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาพล)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาพล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

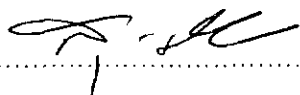
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ สุภา ปานเจริญ)

วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.นวลละออ สุภาพล ประธานควบคุม สารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำสารนิพนธ์ จนทำให้สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ศรีสัตย์วาจา และอาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการที่ได้ให้ความรู้ และคำแนะนำต่างๆตลอดที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ครู-อาจารย์โรงเรียน บุญวาทย์วิทยาลัย ลำปางที่อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณจิตติรัตน์ อัครนพเกียรติ และคุณอมรรัตน์ ศรีสมบูรณ์ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ช่วยให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้

เนื่องการวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้หากปราศจากความกรุณาและการให้ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ คุณป้า คุณครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การศึกษาอบรมและช่วยเหลือจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาตราบเท่าทุกวันนี้

กรรมนิกา คำทราย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
สรุปกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความสุขในชีวิตสมรส	11
ความหมายของความสุขในชีวิตสมรส	11
การเลือกคู่ครอง	13
ทฤษฎีการเลือกคู่ครอง	13
วงจรชีวิตสมรส	15
นิยามปฏิบัติการของกลุ่มสมรสที่มีความสุข	16
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ความหมายของบุคลิกภาพ	19
ความสำคัญของบุคลิกภาพ	21
องค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพ-บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ	22
แนวคิดในการสร้างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ	24
การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ	24
ลักษณะสำคัญของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ	25
ทัศนคติ	28
ทัศนคติเป็นความพร้อมของประสาทและจิตใจ	28
ทัศนคติเป็นความโน้มเอียงทางจิตใจ	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ทัศนคติเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์	29
	องค์ประกอบของทัศนคติ	29
	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรส	30
	ความสำคัญของการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส	30
	ประเภทรายได้-รายจ่ายของครอบครัว	32
	รูปแบบการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส	33
	ผลดี-ผลเสียจากการจัดรูปแบบการจัดการด้านการเงินในรูปแบบ ต่าง ๆ	33
	การบริหารด้านการเงิน	34
	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรส	35
3	วิธีดำเนินการวิจัย	36
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
	การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	63
	ความสำคัญของการวิจัย	64
	ขอบเขตของการวิจัย	64
	สมมติฐานงานวิจัย	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) การดำเนินการวิจัย	66
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	79
ข้อเสนอแนะผลจากการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	98

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต้นของการวิจัย	46
2 แสดงกลุ่มคู่สมรสที่ความสุข (N = 100 คู่)	48
3 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคู่สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส มาก (N = 38 คู่)	49
4 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคู่สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง (N = 21 คู่)	51
5 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคู่สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส น้อย (N = 41 คู่)	53
6 ทศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส มาก (N = 38 คู่)	54
7 ทศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง (N = 21 คู่)	55
8 ทศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส น้อย (N = 41 คู่)	56
9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทศนคติ การจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก	57
10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทศนคติ การจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ...	58
11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทศนคติ การจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย	60
12 วิเคราะห์ตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทศนคติการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของ คู่สมรส	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	9
---	--------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โดยธรรมชาติของมนุษย์จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวในสังคมไม่ได้ มนุษย์ต้องการที่ปรึกษาคู่คิด จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความคิดความต้องการที่จะมีเพื่อนคู่คิดหรือคู่ครองจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะวัยหนุ่มสาว ที่มีความพร้อมในการที่จะมีคู่ครองเป็นฝั่งเป็นฝากีย่อมจะคิดถึงการมีครอบครัวในอนาคต คนหนุ่มสาวทั้งหลายจึงมีการคบหาเพื่อนต่างเพศ จุดมุ่งหมายที่สำคัญในหลายประการ หนึ่งในนั้นก็คือ ความต้องการที่จะมีคู่ครองและสร้างชีวิตครอบครัวนั่นเอง (นิยม บุญมี. 2530 : 43-44)

สถาบันครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญมากที่สุด ครอบครัวเป็นพื้นฐานทางสังคม ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่จะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขและราบรื่นในชีวิต (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2536 : 31)

ทุกคนย่อมอยากมีความสุขราบรื่นในชีวิต ต้องการชีวิตที่เป็นสุข เข้าใจกันและกันตลอดไปทุกคน อยากมีความสุขในชีวิตสมรส อยากมีความสุข ผู้ที่เริ่มต้นชีวิตสมรส ทั้งหลายก็เกิดความคาดหวังในชีวิตคู่ไว้ล่วงหน้า หากสามารถดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างี่คาดหวังไว้ก็จะมีมีความสุขในชีวิตสมรสแน่นอน แต่การที่คนสองคน ได้มีการตัดสินใจใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเพื่อที่จะสร้างครอบครัวใหม่ร่วมกันต่อไปในอนาคต นั้นต้องอาศัยการปรับตัว เข้าหากัน ยอมรับซึ่งกันและกัน แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน ร่วมฝ่าฟันอุปสรรคร่วมกัน ร่วมการสร้าง ความมั่นคง ความสุข ในครอบครัวต่อไป การที่ทั้งคู่ได้ร่วมฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคร่วมกันมา เพื่อสร้างครอบครัวที่เป็นสุข แสดงว่าทั้งคู่ มีความสุขในชีวิตสมรส มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส เป็นอย่างดี (นันทกานต์ วงษ์ปัญญา. 2542 : 2)

เนื่องจากมีปัจจัยสำคัญหลายประการที่เข้ามามีบทบาทต่อคู่สมรส ซึ่งคือบุคคล 2 คน ที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน โดยมีงานวิจัยของ โชมัส และเค.ที แชนด์ แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่แต่งงานแล้วมีแนวโน้มจะมีความเหมือนกันในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของบุคลิกลักษณะ ตัวอย่างเช่น ลำดับชั้นทางสังคม ภูมิหลังทางจริยธรรม ระดับทางการศึกษา ศาสนา อาชีพ และที่พักอาศัย (เคแวน. 1965 : 137) และต่อมา วิลเลียมสัน (1966 : 50 – 52) โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ อีก เช่น ชาติพันธุ์ ลำดับชั้นทางสังคม อายุ อาชีพ ลักษณะทางกายภาพ จิตใจ และบุคลิกภาพ

จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต สุขภาพ ความสำเร็จและความล้มเหลวในด้านต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ (เดโซ สวานนท์. 2523 : 22) จากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านที่ใช้เวลาในการศึกษาถึงองค์ประกอบและการจัดกลุ่มบุคลิกภาพ ดังเช่น เชปลิน และบัคเนอร์ (Chaplin and Bucknor 1988 : 528) ได้พยายามจัดระบบบุคลิกภาพจากลักษณะต่าง ๆ 50 ลักษณะออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ ความสุภาพความอ่อนโยน (agreeableness) วัฒนธรรม (culture) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (conscientiousness) ความมั่นคงทางอารมณ์ (emotional stability) และการแสดงตัว (extraversion) ส่วนดิกแมน (วิลลพร พันธุมนตรี. 2534 : 1; อ้างอิงจาก ดิกแมน. 1989 : 195 – 214) ได้ศึกษาองค์ประกอบของบุคลิกภาพจากผลงานเกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมากในช่วง 40 ปีที่ผ่านมาแล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า โครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก ต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบเสมอ คือ การแสดงตัว/การเก็บตัว(extraversion/introversion) ความสุภาพอ่อนโยน (agreeableness) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (conscientiousness) ความมั่นคงทางอารมณ์ (emotional stability) และสติปัญญา (intellect)

ส่วน คอสตา และแมคเคอร์ ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็นห้าองค์ประกอบ ดังนี้ (วัลภา สบายยิ่ง. 2542) 1. บุคลิกภาพหวั่นไหว (Neuroticism) 2.บุคลิกภาพแสดงตัว (Extraversion) 3. บุคลิกภาพเปิดกว้าง (Openness) 4.บุคลิกภาพอ่อนโยน (Agreeableness) 5.บุคลิกภาพมีสติ (Conscientiousness)

และนอกจากความสำคัญของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วนี้ ทศนคติยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ที่มีผลต่อ สุขภาพในชีวิตสมรส ไม่ว่าจะเป็น ทศนคติความรัก ความเอาใจใส่ ทศนคติด้านเพศสัมพันธ์ และทศนคติการจัดการด้านการเงิน ซึ่งทศนคติการจัดการด้านการเงินนี้ที่มีความสำคัญต่อคู่สมรสเป็นอย่างมาก การจัดการด้านการเงินเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตคู่ หรือสร้างครอบครัวให้มีความสุขและสร้างความพึงพอใจในชีวิตสมรส แต่ถ้าทั้งคู่มีทศนคติต่างกัน อาจส่งผลต่อความสุขในชีวิตสมรสก็ได้

ฉะนั้นจากหลักการดำเนินชีวิตสมรสว่าทั้ง 2 อย่างควรมีบุคลิกภาพเข้ากันได้คือเหมือนกัน และมีสิ่งอื่นๆเช่น ทศนคติเหมือนกันเป็นต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า หลักการนี้เป็นจริงในสภาพสังคมปัจจุบันหรือไม่ โดยทำการศึกษาวิจัยในการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส กับคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก และน้อยโดยคาดว่าความสัมพันธ์จะเป็นไปตามหลักการดำเนินชีวิตคู่ดังกล่าวข้างต้น คือ คู่สมรสที่มีความสุขมากมีบุคลิกภาพและทศนคติการจัดการด้านการเงินต่อคู่สมรสเป็นไปในทิศทางบวก ส่วนคู่สมรสที่มี ความสุขน้อย ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเป็นไปในทิศทางลบ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหน้าไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และบุคลิกภาพมีสติในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหน้าไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และบุคลิกภาพมีสติในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหน้าไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และบุคลิกภาพมีสติในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง
9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับ ข้อค้นพบที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งทางด้านวิชาการและด้านปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบว่ากลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากมีบุคลิกภาพเหมือนกันส่วนกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยจะมีบุคลิกภาพแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเครื่องชี้แนะสำหรับผู้ทำการสมรสแล้วและผู้ที่กำลังจะสมรส ในการปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความผาสุกในชีวิตสมรสต่อไป
2. ทำให้ทราบว่ากลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินเหมือนกัน ส่วนกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยจะมีทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันหรือไม่

ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเครื่องชี้แนะสำหรับผู้ทำการสมรสแล้วและผู้ที่กำลังจะสมรส ในการปรับปรุงทัศนคติให้เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความผาสุกในชีวิตสมรสต่อไป

3. การวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาความสำคัญของปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพและทัศนคติของคู่สมรสที่เกี่ยวข้องกับความสุขในชีวิตสมรส นับเป็นการศึกษาประเด็นใหม่ของการครองชีวิตคู่ของสามี ภรรยา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทย ซึ่งยังไม่มีผู้ใดวิจัยมาก่อน จึงเป็นการวิจัยเรื่องแรกที่จะชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่เป็นสามี ภรรยา ที่มีสถานภาพเป็นคู่ ซึ่งมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขต อ.เมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 100 คู่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่เป็นสามีและภรรยา มีสถานภาพคู่ ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อ.เมือง จ.ลำปาง โดย มีคู่สมรสที่มีความสุขมาก 38 คู่ คู่สมรสที่มีความสุขปานกลาง 21คู่ และ คู่สมรสที่มีความสุขน้อย 41 คู่

ตัวแปรที่ปรึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

1. ความสุขในชีวิตสมรส แบ่งเป็น

- 1.1 ความสุขมาก
- 1.2 ความสุขปานกลาง
- 1.3 ความสุขน้อย

2. ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่

- 2.1 บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ คือ
 - 2.1.1 บุคลิกภาพหน้าไหว
 - 2.2.2 บุคลิกภาพแสดงตัว
 - 2.2.3 บุคลิกภาพเปิดกว้าง
 - 2.2.4 บุคลิกภาพอ่อนโยน
 - 2.2.5 บุคลิกภาพมีสติ
- 2.2 ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต เทศบาล อ.เมือง จ.ลำปาง หมายถึง บุคคลที่มีอาชีพเป็นข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อ.เมือง จ.ลำปาง

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น อันได้แก่ ลักษณะท่าที การแสดงออก รูปร่าง หน้าตา ความรู้สึกนึกคิด ฯลฯ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกนั้นจะต้องมีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 บุคลิกภาพหวั่นไหว (Neuroticism) หมายถึง เป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลความรู้สึกเป็นศัตรูอย่างโกรธเคือง ความรู้สึกซึมเศร้า การคำนึงถึงแต่ตนเอง การมีแรงกระตุ้นในตนเองสูง และมีอารมณ์แปรปรวน

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำจะมีลักษณะวิตกกังวล ตื่นเต้นง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย มีแรงกระตุ้นในตัวเองสูง ไม่รู้จักพอเพียง การอุปทานว่าเจ็บป่วย

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีลักษณะเจียบสงบไม่หวั่นไหวง่าย รู้สึกผ่อนคลาย กล้าหาญ รู้สึกปลอดภัยพึงพอใจในตนเอง

1.2 บุคลิกภาพแสดงตัว (Extraversion) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความอบอุ่น ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา การชอบมีกิจกรรม ชอบแสดงหาความตื่นเต้น การมีอารมณ์ด้านบวก

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มีลักษณะสสารวม สงบเสถียรใจเย็น พุดน้อย ชอบอยู่ลำพังคนเดียวเน้นการทำงานมากกว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีอหยาตัยนาคบ ตื่นตัวซำงคฺย มองโลกในแง่ดี ชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น สนุกสนาน มีความรักให้ผู้อื่น ตลอดจนเป็นที่รักใคร่ ชอบพอ

1.3 บุคลิกภาพเปิดกว้าง (Openness) หมายถึง การเป็นคนซำงฝึน ความสุนทรี การเปิดเผยความรู้สึก การปฏิบัติ การมีความคิด การยอมรับค่านิยม

บุคคลที่มีคะแนนต่ำ มีลักษณะชอบทำตามประเพณีนิยม มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ น้อย ไม่ชอบงานศิลปะ ไม่ชอบการวิเคราะห์ ไม่สนใจความเป็นไปของโลก

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง อยำกเรียนรู มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ไม่ชอบทำตามประเพณีนิยม

1.4 บุคลิกภาพอ่อนโยน (Agreeableness) หมายถึง การเป็นผู้ไว้วำงใจผู้อื่น ความตรงไปตรงมา ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ การยอมตามผู้อื่น การถ่อมตน และความมีจิตใจอ่อนโยน

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มีลักษณะพูดจาหยาบคาย ชอบเยาะเย้ยผู้อื่น ระวังสงสัย ไม่ให้ความร่วมมือ มีความอาฆาตพยาบาท เขี้ยวโมโห โกรธง่าย

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีจิตใจอ่อนโยน ความเป็นธรรมชาติไว้วางใจผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ ให้ง่าย ตรงไปตรงมา ถูกหลักลงง่าย

1.5 บุคลิกภาพมีสติ (Conscientiousness) หมายถึง การมีความสามารถ ความเป็นระเบียบ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีวินัยต่อตนเอง และความคิดที่สามารถปฏิบัติได้

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ เป็นบุคคลที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย ไร้ใจไม่ได้ ขี้เกียจสะร่า ไม่เอาใจใส่ต่องาน ละเลยหน้าที่ จิตใจอ่อนแอ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง มีระเบียบ ไร้ใจได้ ขยันทำงาน มีวินัยในตนเอง ตรงต่อเวลา รับผิดชอบเต็มที่ ทะเยอทะยาน

แบบสอบถามวัดลักษณะทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ NEO-FFI เป็นแบบสอบถามให้ชดตอบมีจำนวน 60 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคข้อความ 1 ประโยค และมาตราส่วนค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จาก “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ 5 แบบ คือ แบบห้วนใจ แบบแสดงตัว แบบเปิดตัว แบบเปิดกว้าง แบบอ่อนโยน และแบบมีสติ

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 คะแนน โดยมีคะแนนเป็นรายด้าน โดยในแต่ละด้านจะมีคะแนนระหว่าง 12-60 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับบุคลิกภาพแสดงตัว เปิดกว้าง อ่อนโยน และมีสติ ผู้ที่ได้คะแนนที่สูงกว่าในแต่ละด้าน หมายความว่าบุคคลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพแบบนั้นสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

ความหมายคะแนน สำหรับบุคลิกภาพแบบห้วนใจ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าในด้านนี้ แสดงว่าบุคคลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพแบบห้วนใจน้อยกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

2. ทักษะการจัดการด้านการเงิน หมายถึง การจัดการด้านการเงินร่วมกัน โดยนำรายได้ของแต่ละคนมารวมกัน และทำการจัดสรรเงินแบ่งเป็น ค่าใช้จ่ายส่วนรวม ค่าใช้จ่ายส่วนตัว รวมไปถึงการออมเพื่อยามฉุกเฉินในอนาคตด้วย ทักษะการจัดการด้านการเงิน จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ประการแรกคือ ความรู้ความเข้าใจเชิงประเมินค่าว่าการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ประการที่สอง มีความรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส ประการสุดท้าย คือมีความพร้อมทางจิตใจที่จะจัดการด้านการเงิน ร่วมกัน

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประเมิน 5 หน่วย จาก “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในข้อที่แสดงถึงทัศนคติทางบวกจะได้คะแนนสูง ส่วนผู้ที่ตอบ ในข้อที่แสดงถึงทัศนคติทางลบจะได้คะแนนต่ำ ในการแบ่งผู้ตอบเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการ

ด้านการเงินต่อคู่สมรสกับผู้ที่มิทัศนคติดังกล่าวไม่ดี ใช้คะแนนของกลุ่มเป็นเกณฑ์ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส ส่วนผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส

3. ความสุขในชีวิตสมรส หมายถึง คู่สมรสที่มีความรักซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีความพอใจและมีความสุขจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศ มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทของตน มีการสื่อสารในทางที่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ คือสามารถควบคุมอารมณ์ในทางที่ไม่เหมาะสม มีความศรัทธาในศาสนาเหมือนกัน รวมทั้งมีการเอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีพฤติกรรมที่เปิดเผยตนเองไม่ปิดบังและมีความลับต่อกัน และประการสุดท้ายก็คือมีการสนับสนุนทางอารมณ์ คือมีความรัก ผูกพัน และร่วมทุกข์ร่วมสุขซึ่งกันและกัน พฤติกรรมและความรู้สึกดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ความรัก หมายถึง การมีความรักเสนหา และต้องการการผูกพันทางร่างกายและอารมณ์ มีความปรารถนาที่จะใกล้ชิดกันและกัน ยอมที่จะเสียสละให้กับอีกฝ่าย เป็นความรักที่บุคคลเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับ โดยคิดถึงความสุขและผลประโยชน์ของคู่สมรส เช่น ไม่คำนึงถึงความต้องการของตนเองเป็นใหญ่

ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต หมายถึง การที่คู่สมรสมีพฤติกรรมเคียงคู่กันอยู่เสมอ เช่น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันยามว่าง ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกบ้าน เช่น การทำกิจกรรมนอกบ้านร่วมกัน มีเวลาพูดคุยปรึกษาหารือเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน การเดินทางไปเยี่ยมเพื่อน ๆ และญาติร่วมกัน

ความสัมพันธ์ทางเพศ หมายถึง คู่สมรสที่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ในเรื่องเพศสัมพันธ์ คือไม่ปรารถนาที่จะร่วมเพศกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสของตน และมีความปรารถนาทางเพศเท่าเทียมกัน ไม่เคยแสดงความไม่พอใจเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของตน

ความสอดคล้องทางบทบาท หมายถึง ความเชื่อและความคิดเห็นของคู่สมรสว่า พฤติกรรมใดเหมาะสมกับแต่ละฝ่าย และพฤติกรรมใดควรทำหรือไม่ควรทำ เช่น มีความคิดตรงกันในบทบาทด้านการเป็นผู้นำและจัดการการเงินของครอบครัว มีความคิดตรงกันในด้านการตัดสินใจ การคิดตรงกันในด้านบทบาทการเป็นสามีหรือภรรยาที่ดี

การสื่อสารที่ดี หมายถึง การเป็นผู้ฟังที่ดีที่มีความเห็นอกเห็นใจและเปิดเผยต่อกัน โดยเมื่อเกิดปัญหาใดๆ มีการปรึกษาหารือกัน รับฟังและทำความเข้าใจในความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง ใช้คำพูดระหว่างกันที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

วุฒิภาวะทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถควบคุมอารมณ์ที่แสดงต่อกันได้ดี มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและความคาดหวังของอีกฝ่ายได้ดี มีความสามารถในการยืดหยุ่นหรือผ่อนปรนซึ่งกันและกัน และปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี

การมีศรัทธาต่อศาสนา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ หรือการกระทำใดๆในการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนา หากเป็นศาสนาพุทธก็หมายถึง การปฏิบัติตามหลักธรรม เป็นต้น คู่สมรสมีการปฏิบัติทางศาสนาเหมือนกัน สามารถนำศาสนามาปรับใช้ใน ชีวิตได้เป็นอย่างดี สนับสนุนซึ่งกันและกันในการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา

การเอื้อประโยชน์ต่อกัน หมายถึง มีความคิดที่จะมีความเสียสละต่อกัน และปรารถนาให้อีกฝ่ายได้รับประโยชน์ ต่างฝ่ายเป็นทั้งฝ่ายรับ และผู้ให้ มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเมื่อรู้ว่าอีกฝ่ายต้องการความช่วยเหลือ

การเปิดเผยตนเอง หมายถึง การไม่มีความลับต่อกัน เปิดเผยความเป็นตัวตนที่แท้จริงอย่างตรงไปตรงมา เปิดใจกว้างในการรับฟังข้อขัดแย้งของกันและกันได้

การรับรู้ถึงความห่วงใยจากคู่สมรส หมายถึง การไม่ทอดทิ้งกันในยามที่อีกฝ่ายมีปัญหา หรือป่วยไข้ แสดงความรักใคร่ ผูกพันกัน แสดงความห่วงใยในทุกข์สุขของอีกฝ่าย

ซึ่งในที่นี้ได้แบ่งเป็นคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก และคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย โดยที่ คู่สมรสที่ทั้ง สามมี ภรรยา ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่าคู่สมรสนั้น มีความสุขในชีวิตสมรสมาก และ คู่สมรส ที่ทั้งสามมี ภรรยา ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่าคู่สมรสนั้น มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

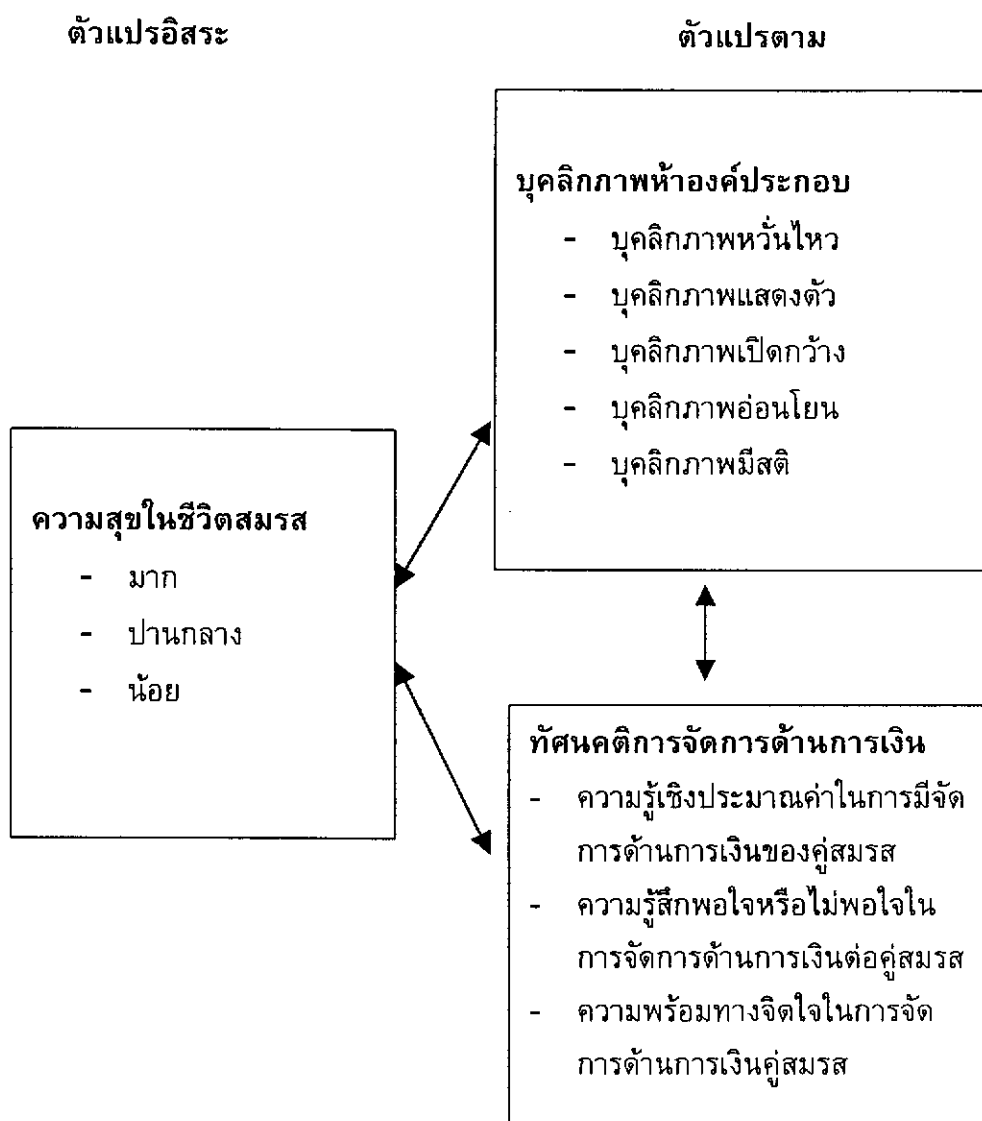
ลักษณะแบบวัดความสุขในชีวิตสมรส เป็นแบบสอบถามให้ชีวิตตอบมีจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Ratio Scale) จาก “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงมากที่สุด” โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุขในชีวิตสมรส

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 คะแนน แต่คะแนนรวม 40-200 คะแนน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของความสุขในชีวิตสมรสของแต่ละคู่แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวความคิดที่รวบรวมได้จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในชีวิตสมรส

สรุปกรอบแนวคิดและสมมุติฐานการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากจุดมุ่งหมายในงานวิจัย ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบรวมทั้งทัศนคติการจัดการด้านการเงิน ของคู่สมรสที่มีความสุข ฉะนั้นจึงกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยได้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการตั้งเป็นสมมุติฐานได้ดังนี้

1. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยามีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติเหมือนกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก
2. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติเหมือนกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก

3. กลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยา มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติแตกต่างกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงลบ

4. กลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยา มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนเหมือนกันคือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก

5. กลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยา มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนเหมือนกันคือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก

6. กลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยา มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนแตกต่างกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงลบ

7. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนบุคลิกภาพหัวไหล่ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก

8. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง

9. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้วงองค์ประกอบในกลุ่มสมรสที่มีความสุขและไม่มีความสุขได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และเพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เริ่มจากความหมายของการสมรส ชีวิตสมรส การเลือกคู่ องค์ประกอบที่ทำให้ชีวิตสมรสมีความสุข ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์ประกอบของทัศนคติ ทัศนคติด้านการเงิน ความหมายของบุคลิกภาพห้วงองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการศึกษาเรียงลำดับดังนี้

1. การสมรส
2. ชีวิตสมรส
3. การเลือกคู่ครอง
4. องค์ประกอบที่ทำให้ชีวิตสมรสมีความสุข
5. ทฤษฎีสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
6. ความหมายของบุคลิกภาพ
7. ความสำคัญของบุคลิกภาพ
8. ความหมายของบุคลิกภาพห้วงองค์ประกอบ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพห้วงองค์ประกอบกับความสุขในชีวิตสมรส
10. ความหมายของทัศนคติ
11. ประเภทของทัศนคติ
12. องค์ประกอบของทัศนคติ
13. ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน
14. การจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรส
15. งานวิจัยเกี่ยวกับความสุขในชีวิตสมรสกับการจัดการด้านการเงิน

ความสุขในชีวิตสมรส

ความหมายของความสุขในชีวิตสมรส (Marital Happiness)

เบอร์ (อุบลรัตน์ พิชญ์ชยะนนท์. 2531 : 6 ; อ้างอิงจาก Blur. 1976) กล่าวว่า นักทฤษฎีมักใช้ความสุขในชีวิตสมรส ในความหมายใกล้เคียงคำว่า ความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยเฉพาะ Landis (1963)

ฮอว์คินส์ (บุญประครอง ภาณุรัตน์. 2531: 11 ; อ้างอิงจาก Halkkin. 1968) กล่าวว่า ความพึงพอใจชีวิตสมรสหมายถึง ความรู้สึกเชิงอัตวิสัย (Subjective Feeling) ในลักษณะของ

ความพึงพอใจ และความพึงพอใจ ซึ่งคู่สมรสได้รับโดยพิจารณาจากชีวิตสมรสในแง่ต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้าน โดยเน้นที่การรับรู้เกี่ยวกับชีวิตสมรสของบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

เบอร์ (บุญประครอง ภาณุรัตน์. 2531: 27 ; อ้างอิงจาก เบอร์. 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับซึ่งความปรารถนาของบุคคลได้รับการตอบสนอง โดยอาจเป็นความพึงพอใจในความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต เป็นต้น ความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นเป้าหมายที่สำคัญในชีวิตสมรส จันทรเพ็ญ คุปต์กาญจนกุล (2526 : 24) ให้ความหมาย ความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่าหมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของสามีหรือภรรยา ที่มีต่อสถานการณ์ในชีวิตสมรสของตนเองในแง่ต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่า หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ หรือเป็นสุข ของสตรีที่สมรสแล้ว ที่มีต่อสถานการณ์ในชีวิตสมรสของตนเองในแง่ต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา และผู้วิจัยใช้ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ในความหมายเดียวกันกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสด้วย

มีผู้วิเคราะห์ว่า ลักษณะและบุคลิกภาพของคู่สมรสจะช่วยให้การครองชีวิตคู่มีความสุขและอยู่ร่วมกันได้ตลอดชีวิตยาว มีลักษณะดังต่อไปนี้ (นิยม บุญมี :2534;77)

1. เป็นให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี
2. มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เป็นอย่างดี
3. มีความเกรงใจและรู้จักยกย่องให้เกียรติผู้อื่น
4. รู้จักสังเกตและเข้าใจในปฏิภริยาหรือพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงออกมา และสามารถ

ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

5. รู้จักมีความโอ้อวดอารมณ์ เอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งของของตนต้องการให้บุคคลอื่นเช่นเดียวกับความต้องการของตน มิใช่จะเป็นผู้แสวงหา หรืออยากได้ทุกสิ่ง ทุกอย่างจากบุคคลอื่นจนขาดความละเอียด รู้จักละในเรื่อง โลภะ สร้างนิสัยในเรื่อง จาคะ ให้บังเกิดขึ้น

6. ต้องเป็นบุคคลที่อดทนและสามารถข่มใจตนเองได้เมื่อเกิดสถานการณ์รุนแรงโดยไม่คาดฝัน

7. จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่และขยันหมั่นเพียรในกิจการงานเป็นอย่างดีโดยสม่ำเสมอ

8. ต้องมีบุคลิกลักษณะที่เปิดเผยและมีความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน

9. ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและมีอารมณ์อันมั่นคง

จากที่กล่าวมาข้างต้นบุคลิกภาพของคู่สมรสที่มีความสุขสอดคล้องกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ซึ่งในการที่คน 2 คนจะเลือกมาใช้ชีวิตคู่ร่วมกันต้องผ่านกระบวนการเลือกคู่ครองมาอย่างดีเพื่อให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะที่ตนต้องการมากที่สุด

การเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการทางสังคม (social process) ในหลายๆ วัฒนธรรม ได้ยอมรับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เป็นกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญที่สุดของชีวิต โดยเริ่มต้นจากการที่หนุ่มสาวมาปฏิสัมพันธ์กัน และฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ใช้รูปแบบวิธีการเกี้ยวพาราสี (courtship) ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในหลายๆ ลักษณะ ที่จะนำพวกเขาทั้งสองมาสู่ความชอบพอโดยมีความรักเป็นพื้นฐานในการเลือกคู่

เบลล์ (Bell, 1971) ได้เสนอว่า การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการต่อเนื่องในการเลือกคู่ครองที่จะแต่งงาน โดยเริ่มพิจารณาแต่เฉพาะคนในกลุ่มเดียวกัน (endogamy) คนที่คุณสมบัติคล้ายกัน (homogamy) และคนที่มีบุคลิกที่ผู้เลือกต้องการ (personality need) (ทวิวิธมัย วัฒนาคม. 2518 : 103)

การ์เรท (Garrett, 1982 : 113) กล่าวว่า การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญของชีวิตคนหนุ่มสาว ในหลายๆ วัฒนธรรมนั้นได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เป็นลักษณะการเลือกจากบุคคลที่เหมาะสมโดยเปรียบเทียบภูมิหลังที่คล้ายคลึงกัน, ลำดับชั้น, การสืบทอดศาสนา และความเข้ากันได้ทางอายุ

สรุปได้ว่า ความหมายของมโนทัศน์การเลือกคู่ครองในความหมายที่ศึกษานี้ เป็นกระบวนการทางสังคมที่ปัจเจกบุคคลได้ตัดสินใจเลือกบุคคล โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่คิดว่าเหมาะสมกับตนมากที่สุดเพื่อที่จะเลือกบุคคลนั้นมาเป็นคู่สมรส

ทฤษฎีการเลือกคู่ครอง

ทฤษฎีความคล้ายคลึง (homogamy theory)

การเลือกคู่ครองนั้น บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้ที่มีความคล้ายคลึงกันกับตนเอง หรือมีความเหมือนกันในลักษณะต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น ความคล้ายคลึงเกี่ยวกับบุคคล (personal homogamy) และความคล้ายคลึงเกี่ยวกับสังคม (social homogamy) (Kirkpatrick, 1989 : 302-303)

ความคล้ายคลึงเกี่ยวกับบุคคลแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. ความคล้ายคลึงทางกายภาพ (physical traits) ได้แก่ ส่วนสูง, น้ำหนักความงามทางกายและสุขภาพ ตัวอย่างเช่น ชายและหญิงที่มีความสูงใกล้เคียงกันมีแนวโน้มที่จะแต่งงานกันมากกว่าคู่ที่มีความสูงแตกต่างกันมาก

2. ความคล้ายคลึงทางสติปัญญา (intellectual ability) ปัจเจกบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาเท่าเทียมกับตน การศึกษาที่มีพื้นฐานบนคะแนนการทดสอบเชาว์ปัญญา ได้แสดงแนวโน้มที่คล้ายคลึงกันกับความคล้ายคลึงทางเชาว์ปัญญา

3. ความคล้ายคลึงทางทัศนคติ (attitudes) เป็นลักษณะความคล้ายคลึงระหว่างคู่สมรสที่มีต่อเรื่องต่างๆ เช่น ศาสนา เศรษฐกิจ ความคิดในเรื่องการแต่งงาน เด็ก การมีส่วนร่วมในสังคม เป็นต้น

4. ความคล้ายคลึงทางบุคลิกภาพและอารมณ์ (temperament and personality characteristics)

ความคล้ายคลึงเกี่ยวกับสังคม (social homogamy) ได้แก่ ความคล้ายคลึงทางชาติพันธุ์ (ethnic homogamy), ความคล้ายคลึงทางถิ่นที่อยู่อาศัย (locality homogamy), ความคล้ายคลึงทางสถานภาพการสมรส (marital status homogamy), ความคล้ายคลึงทางอาชีพ (occupational homogamy), ความคล้ายคลึงทางการศึกษา (education homogamy), และความคล้ายคลึงทางสถานภาพทางสังคม (kirkpatrick, 1955 :382-385)

1. ทฤษฎีความใกล้ชิด (propinquity theory)

ทฤษฎีความใกล้ชิดสันนิษฐานว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะแต่งงานกับคนที่อยู่ใกล้ชิดกับเขา คนซึ่งเป็นเพื่อนเล่นกับเขา คนที่ไปโรงเรียนด้วยกัน และคนซึ่งทำงานร่วมกัน ทฤษฎีนี้ยืนยันว่า การที่บุคคล 2 คน มีโอกาสพบปะซึ่งกันและกัน ความใกล้ชิดจะเป็นส่วนให้พวกเขาได้ตกหลุมรักกัน (fall in love) นำไปสู่การแต่งงานตามลำดับ (burgess และ locke 1950: 362)

2. ทฤษฎีคู่สมรสในอุดมคติ (ideal mate theory)

ปัจเจกบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะการสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะและค่านิยมต่าง ๆ ของผู้ที่ปรารถนาจะได้เป็นคู่สมรส เป็นการแสดงจินตนาการคาดหวังไว้ล่วงหน้าในการเลือกคู่ครองของแต่ละบุคคล (ศิริสุข ยินหาญ:2534)

3. ทฤษฎีภาพพจน์ของบิดามารดา (parental image theory)

บุคคลมีแนวโน้มที่จะรักเพศตรงข้ามที่มีลักษณะบางอย่างคล้ายกับบิดามารดาซึ่งเป็นเพศตรงข้ามกับตนอย่างไม่รู้สึกรังเกียจ เพราะในฐานะที่ครอบครัวยังเป็นตัวแทนการอบรมขัดเกลาทางสังคม บิดา มารดา และ เด็ก จึงถือค่านิยมอย่างเดียวกันซึ่งเป็นพื้นฐานของการเลือกบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะและค่านิยมคล้ายบิดา หรือมารดาของตนมาเป็นคู่ครอง (Coombs. 1961)

4. ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ (complementary need theory)

ปัจเจกบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มีบุคลิกลักษณะตรงกันข้ามกับเขา เพื่อที่จะช่วยเสริมโครงสร้างบุคลิกภาพและอารมณ์ในส่วนที่เขายังขาดอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ (ศิริสุข ยินหาญ. 2543)

จะเห็นได้ว่า บุคคลมีเหตุผลในการเลือกคู่ครองที่แตกต่างกัน แล้วแต่พื้นฐานทางครอบครัว สังคม บุคลิกภาพเฉพาะตน และสิ่งแวดล้อมที่ตนได้ประสบมาอย่างยาวนาน เพราะฉะนั้นจึงทำให้เหตุผลในการเลือกคู่ครองที่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตนั้น จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักว่า ภายหลังจากการตัดสินใจในครั้งนี้ จะส่งผลให้ชีวิตสมรสมีความสุขหรือไม่มีความสุข

วงจรชีวิตสมรส (Marital life cycle)

จัสมิน สุวรรณชีพ (2544) ชีวิตสมรสจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นขั้นตอนที่เราเรียกว่า วงจรชีวิตสมรส ซึ่งมีการกิจหลายอย่างที่คู่สมรสต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนเพื่อให้ชีวิตสมรสเติบโตและพัฒนาไปได้อย่างเหมาะสม โดยวงจรนี้สามารถแบ่งได้เป็น 4 ระยะ (อุมารณ ตรีวงศ์สมบัติ. อ้างอิงจาก Nicrol. 1988) ดังนี้

1. ระยะเริ่มสร้างครอบครัว (Formation stage) เป็นเวลาที่หญิงชายเริ่มสร้างความผูกพันต่อกัน มีการเลือกคู่ การแต่งงาน และครอบครัวใหม่เกิดขึ้น เป็นช่วงเวลาที่คู่สมรสต้องทำความรู้จักกันและปรับตัวเข้าหากัน คู่สมรสดูแลเอาใจใส่กัน สามารถสื่อสารความต้องการและความคิดเห็นของกันได้ดี รู้จักการแก้ไขความขัดแย้ง ประนีประนอมและปรับความคาดหวังที่มีต่อกันให้เหมาะสม ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวเดิมของแต่ละฝ่าย

2. ระยะมีลูก (Expansion stage) เป็นระยะที่ครอบครัวมีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นมา นั่นคือ ลูก ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาและบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งในระยะนี้อาจเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างหน้าที่การงานและชีวิตครอบครัวได้มาก และความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสอาจแย่ลง หากไม่สามารถปรับตัวรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

3. ระยะที่ลูกโตและแยกจากครอบครัว (Conteaction stage) เป็นระยะที่ลูกเติบโตและแยกจากไป การเลี้ยงดูลูกที่เป็นวัยรุ่นเป็นภาระที่หนัก พฤติกรรมของลูกอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างสามีภรรยา และบ่อยครั้งที่ปัญหาของลูกทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงในชีวิตสมรส ในช่วงที่ลูกกำลังเติบโตนั้น พ่อแม่ก็กำลังอยู่ในช่วงที่เกิดปัญหาทางอารมณ์ และในความสัมพันธ์ระหว่างกันก็ง่ายขึ้น ที่เรียกว่า “ช่วงวิกฤติวัยกลางคน” ขอบเขตส่วนบุคคลที่เหมาะสมจะทำให้ความสัมพันธ์ดำเนินไปด้วยดี

4. ระยะหลังการเลี้ยงลูก (Postparental stage) ระยะนี้ภาระในการเลี้ยงลูกสิ้นสุดลง ครอบครัวจะกลับมาเหลือเพียงสามีและภรรยาเท่านั้น คู่สมรสต้องปรับความสัมพันธ์ใหม่อีกครั้ง การที่ลูกจากไปอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ 2 ทางคือ คู่สมรสที่มีความขัดแย้ง และเห็นห่างกันมากขึ้น หรือคู่สมรสกลับมาใกล้ชิดสนิทสนมและมีความพึงพอใจกันมากขึ้น

จากวงจรชีวิตสมรสในแต่ละระยะ จะเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสจะต้องเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนักน้อย ดังนั้น คู่สมรสต้องเตรียมพร้อมที่จะปรับตัว และปรับความสัมพันธ์ระหว่างกันให้เหมาะสม เพื่อชีวิตสมรสนั้นคงอยู่ด้วยดีต่อไป

ท่านจะดูแลชีวิตคู่ให้มีความสุขได้อย่างไร (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข)

<http://www.dmh.moph.go>

นิยามปฏิบัติการของกลุ่มที่มีความสุข

กลุ่มที่มีความสุข หมายถึงกลุ่มที่มีความรักซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกเป็นเพื่อนคู่ชีวิต มีความพอใจและมีความสุขจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศ มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทของตน มีการสื่อสารในทางที่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ คือสามารถควบคุมอารมณ์ในทางที่ไม่เหมาะสม มีความศรัทธาในศาสนาเหมือนกัน รวมทั้งมีการเอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีพฤติกรรมที่เปิดเผยตนเองไม่ปิดบังและมีความลับต่อกัน และประการสุดท้ายก็คือมีการสนับสนุนทางอารมณ์ คือมีความรัก ผูกพัน และร่วมทุกข์ร่วมสุขซึ่งกันและกัน พฤติกรรมและความรู้สึกดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1. ความรัก หมายถึง การมีความรักเสนาหา และต้องการการผูกพันทางร่างกายและอารมณ์ มีความปรารถนาที่จะใกล้ชิดกันและกัน ยอมที่จะเสียสละให้กับอีกฝ่าย เป็นความรักที่บุคคลเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับ โดยคิดถึงความสุขและผลประโยชน์ของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของตนเองเป็นใหญ่

2. ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต หมายถึง การที่กลุ่มมีพฤติกรรมเคียงคู่กันอยู่เสมอ เช่น ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันยามว่าง ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกบ้าน เช่น การทำกิจกรรมนอกบ้านร่วมกัน มีเวลาพูดคุยปรึกษาหารือเรื่องต่างๆร่วมกัน การเดินทางไปเยี่ยมเพื่อนๆ และญาติร่วมกัน

3. ความสัมพันธ์ทางเพศ หมายถึง กลุ่มที่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ในเรื่องเพศสัมพันธ์ คือ ไม่ปรารถนาที่จะร่วมเพศกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่กลุ่มของตน และมีความปรารถนาทางเพศเท่าเทียมกัน ไม่เคยแสดงความไม่พอใจเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับกลุ่มของตน

4. ความสอดคล้องทางบทบาท หมายถึง ความเชื่อและความคิดเห็นของกลุ่มที่ว่า พฤติกรรมใดเหมาะสมกับแต่ละฝ่าย และพฤติกรรมใดควรทำหรือไม่ควรทำ เช่น มีความคิดตรงกันบทบาทด้านการเป็นผู้นำและจัดการการเงินของครอบครัว มีความคิดตรงกันในการตัดสินใจ การคิดตรงกันในด้านบทบาทการเป็นสามีหรือภรรยาที่ดี

5. การสื่อสารที่ดี หมายถึง การเป็นผู้ฟังที่ดีมีความเห็นอกเห็นใจและเปิดเผยต่อกัน โดยเมื่อเกิดปัญหาใดๆ มีการปรึกษาหารือกัน รับฟังและทำความเข้าใจในความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่ง ใช้คำพูดระหว่างกันที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

6. วุฒิภาวะทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถควบคุมอารมณ์ที่แสดงต่อกันได้ดี มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและความคาดหวังของอีกฝ่ายได้ดี มีความสามารถในการยืดหยุ่นหรือผ่อนปรนซึ่งกันและกัน และปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆได้ดี

7. การมีศรัทธาต่อศาสนา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา ใจ หรือการกระทำใดๆในการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักศาสนา หากเป็นศาสนาพุทธก็หมายถึง การปฏิบัติตามหลักธรรม เป็นต้น กลุ่มมีการปฏิบัติทางศาสนาเหมือนกัน สามารถนำศาสนามาปรับใช้ในชีวิตได้เป็นอย่างดี สนับสนุนซึ่งกันและกันในการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา

8. การเอื้อประโยชน์ต่อกัน หมายถึง มีความคิดที่จะมีความเสียสละต่อกัน และปรารถนาให้อีกฝ่ายได้รับประโยชน์ ต่างฝ่ายเป็นทั้งฝ่ายรับ และผู้ให้ มีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันเมื่อรู้ว่าอีกฝ่ายต้องการความช่วยเหลือ

9. การเปิดเผยตนเอง หมายถึง การไม่มีความลับต่อกัน เปิดเผยความเป็นตัวตนที่แท้จริงอย่างตรงไปตรงมา เปิดใจกว้างในการรับฟังข้อขัดแย้งของกันและกัน

10. การสนับสนุนทางอารมณ์ หมายถึง การไม่ทอดทิ้งกันในยามที่อีกฝ่ายมีปัญหา หรือป่วยไข้ แสดงความรักใคร่ ผูกพันกัน แสดงความห่วงใยในทุกข์สุขของอีกฝ่าย

นิยามปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น วัดได้ด้วยแบบวัดความสุขในชีวิตสมรส ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยข้อความเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็น หรือการกระทำเพียงไร แล้วเลือกตอบในคำตอบที่ให้ไว้ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่าจาก “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงมากที่สุด” ในการตอบแบบวัดนี้ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 และคะแนนรวมจาก 40-200 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม แสดงถึงมีความสุขในชีวิตสมรสสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่า มีความสุขในชีวิตสมรสต่ำ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบุคลิกภาพห้วงศ์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขกับไม่มีความสุขในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

ฮิลล์ รอบบินส์ และพีโล (Bahr, 1990 : 80-81; citing Hill and Prero, 1979) ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คู่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา โดย 103 คู่หย่าร้าง และ 117 คู่ อยู่ด้วยกัน พวกเขาพบว่าคู่ที่อยู่ด้วยกันจะมีความคล้ายคลึงทางด้าน อายุ การศึกษา และสติปัญญา แต่ความแตกต่างทางด้านความสนใจภูมิหลัง ทักษะคติทางเพศ และความคิดเกี่ยวกับการแต่งงานจะเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยกของกลุ่มครอง

สเตอร์เบ็ก (ศิริสุข ยินหาญ, 2543 : อ้างอิงจาก; Sternberg, 1986) พบว่า ความคล้ายคลึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรัก คู่ที่มีลักษณะการพัฒนา ด้านความรักดังกล่าว พวกเขาจะมีความสุขมากกว่าคู่ที่ไม่ค่อยมีองค์ประกอบคล้ายคลึงกัน

ครอคอฟ (Bahr, 1989 : 130; citing Krokoff, 1987) ศึกษาความสัมพันธ์ของอารมณ์ในเชิงลบของชีวิตสมรส พบว่า การโต้ตอบกันและกันในเชิงลบเป็นสิ่งที่พบได้เป็นปกติของความขัดแย้งในชีวิตสมรส เมื่อคนๆ หนึ่งถูกคู่สมรสของตนบ่น ผู้ถูกบ่นมักจะโต้ตอบกลับด้วยการบ่น เช่นเดียวกันมากกว่าจะพยายามเข้าใจในสิ่งที่ตนเองถูกบ่น การโต้ตอบกันและกันในเชิงลบในระดับสูงจะทำให้ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสลดลง

จากผลงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาเปรียบเทียบคู่สมรสที่มีความสุขกับคู่สมรสที่ไม่มีความสุขพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของแบบแผนการติดต่อสื่อสารของคู่สมรส โดยคู่

สมรสที่มีความสุขมักจะเป็นผู้ที่มีการสื่อสารในเชิงบวกมากกว่า มีการยอมรับมากกว่า ต่ำกว่าร้ายกันน้อยกว่า มีปฏิริยาต่อข้อความในเชิงลบน้อยกว่า แสดงความรู้สึก ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมากกว่าคู่สมรสที่ไม่มีความสุข ส่วนคู่สมรสที่ไม่มีความสุขจะแสดงอารมณ์ในเชิงบวกน้อยกว่า แสดงอารมณ์ในเชิงลบมากกว่า และแสดงอารมณ์ในเชิงลบซึ่งกันและกันมากกว่า มีการเปิดเผยตนเองน้อยกว่า และมักเปิดเผยในแง่อารมณ์ในเชิงลบ (Bahr. 1989 : 107-109 ; citing fowers; & olson. 1986 ; Levenson; & Gottman. 1983 ; Margolin; & Wampold. 1981 ; Jacobson; & other. 1980 ; Fiore; & Swesen. 1977 ; Levingen, & Senn.)

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาจำนวนหนึ่ง ซึ่งเปรียบเทียบพฤติกรรมของคู่สมรสที่มีความสุขและคู่สมรสที่ไม่มีความสุข พบว่า คู่สมรสที่มีความสุขมักจะใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจมากกว่า และใช้คำพูดในแง่ลบหรือทำให้เกิดความไม่พึงพอใจน้อยกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตำหนิ ว่ากล่าวกัน (Criticisms) ซึ่งคู่สมรสที่ไม่มีความสุขมักจะมีการตอบโต้ด้วยการแสดงออกในเชิงลบซึ่งกันและกัน และคู่สมรสที่มีความสุขมักจะใช้กิริยาท่าทางที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่คู่สมรส เช่น การกอดจูบ การให้ของขวัญ ให้ความร่วมมือกัน มีเพศสัมพันธ์ที่ดี ใช้เวลาร่วมกัน ทำกิจกรรมต่างๆ มีความสอดคล้องกันในด้านการใช้จ่ายเงิน มากกว่าคู่สมรสที่ไม่มีความสุข (Argyle. 1987 : 17)

มิสเซอร์ และแว็กซ์เลอร์ (Bahr. 1989 ; citing Mischer; & Waxler. 1968 ; Rishin and Faunce. 1970) พบว่าคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส มีอารมณ์ขันหัวเราะเก้อกุกกันมากกว่า และใช้กลวิธีป้องกันตนเองน้อยกว่าคู่สมรสที่ไม่มีความสุข

อาร์กิล และเฟิร์นแฮม (Argyle; & Furnham. 1982 : 481-492) พบว่าในชีวิตสมรสมีปัจจัยที่เป็นแหล่งของความพึงพอใจในชีวิตสมรส 3 ปัจจัยคือ การให้สิ่งของเป็นรางวัลแก่กัน (Instrumental reward) การสนับสนุนทางอารมณ์ และการเอาใจใส่กันส่วนปัจจัยที่เป็นแหล่งของความขัดแย้งในชีวิตสมรสคือ ความขัดแย้งทางด้านอารมณ์ และการตำหนิเตียน กล่าวร้ายกัน

กอลวิน และบรอมเมล (Bahr. 1989 : 129 ; citing Galvin; & Brommel. 1986) กล่าวว่า กลไกการจัดการความขัดแย้งแบบไม่เปิดเผย เช่นการปฏิเสธการเบี่ยงเบน และการไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง มีแนวโน้มที่จะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำลงทั้งนี้เป็นเพราะความขัดแย้งไม่ได้รับการแก้ไขโดยตรงจนกระทั่งความขัดแย้งถูกสะสมจนถึงระดับที่สูงระดับหนึ่ง และระเบิดออกมาในรูปความขัดแย้งแบบเปิดเผย กลวิธีการจัดการความขัดแย้งที่มีแนวโน้มในการปรับปรุงความพึงพอใจชีวิตสมรส ที่สำคัญที่สุดวิธีหนึ่งคือการฟังเพื่อทำความเข้าใจมากกว่า ฟังเพื่อตัดสินว่าดีหรือไม่ดี อีกวิธีหนึ่งคือการสื่อสารซึ่งแสดงถึงความเข้าใจและมีแนวโน้มที่จะลดธรรมชาติการแข่งขันของปฏิสัมพันธ์ (Bahr. 1989 : 130 ; Galvin; & Brommel. 1989 ; citing Mandersheid; & others. 1982)

ในการวิจัยเกี่ยวกับ แบบแผนการสื่อสารของกลุ่มสมรสของ Narvan, Dindia; & Fitzpatrick (จัสมิน สุวรรณชีพ; อ้างอิงจาก Narvan, Dindia; & Fitzpatrick. 1967 : 138 - 139) พบว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสและการสื่อสารที่ตื้นนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.80 โดยระบุว่าคู่สมรสที่มีการปรับตัวเข้าหากันได้ตื้นนั้นจะมีการโต้แย้งกันในประเด็นที่สำคัญ อีกทั้ง มีการพูดคุยเรื่องที่เป็นส่วนตัวระหว่างคู่สมรสอยู่เสมอ มีการใช้สัญลักษณ์ที่เข้าใจร่วมกันมากกว่า มีการขัดจังหวะการสื่อสารของกลุ่มสมรสอีกฝ่ายน้อยกว่าและมักจะใช้การสื่อสารในเชิงอวัจนภาษาต่อกันเสมอ

กอตแมน และคณะ (Gottman; et al. 1977) ระบุว่าความแตกต่างประการสำคัญคือรูปแบบของพฤติกรรมระหว่างคู่สมรสที่มีความทุกข์กับคู่ที่ไม่มีความทุกข์โดยคู่สมรสที่มีความทุกข์จะมีรูปแบบและโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คู่สมรสที่มีความทุกข์มักมีพฤติกรรมในเชิงลบตอบสนองซึ่งกันและกันมากกว่าคู่สมรสที่ไม่มีความทุกข์ นอกจากนี้คู่สมรสที่มีความทุกข์จะมีความสามารถที่ไม่เท่ากันอย่างมากในการคาดเดาพฤติกรรมของแต่ละฝ่าย และในชีวิตที่เป็นทุกข์นั้น สังเกตได้ว่า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมักจะแสดงอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง (Dindia; & Fitzpatrick. 1977 : 139)

สเปนเนียส, (Spanier. 1976 : 15) สเปนเนียส และเลวิส (Spanier; & Lewis. 1980 : 825) กล่าวว่าคู่สมรสที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะมีความรัก ความเข้าใจ สนใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีทั้งการให้และการรับ รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา อดทนให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการสื่อความหมายกันชัดเจน ความรู้สึกดังกล่าวนี้อาจจะช่วยขจัดความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างกันได้โดยง่ายนอกจากนี้ยังทำให้ทั้งสองฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจ และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของคู่สมรสที่มีโอกาสได้ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ตนรัก (จารุวรรณ ชุปวา. 2541 : 24)

ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ หมายถึง สิ่งที่ทำให้สามารถทำนายได้ว่าบุคคลจะทำอย่างไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แคทเทิล (นวลละอ อสุภาผล. 2527; อ้างอิงจาก Cattell. 1950)

บุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญภายในตัวบุคคล ซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงอุปนิสัยและความนึกคิดของบุคคลนั้น ในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (Allport. 1961)

บุคลิกภาพคือ ความคงที่ เช่น บุคคลประเภทแสดงตัวจะถูกคาดหวังว่าจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับคุณลักษณะหรืออุปนิสัยภายใต้สถานการณ์ และเวลาที่แตกต่างกัน (Suls; et al. 1996)

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผลต่อบุคคลนั้น ๆ ในด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการแสดงพฤติกรรม (โสภา ชีปิลมันน์. 2539)

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัว ทั้งที่ปรากฏภายนอกและลักษณะภายใน เช่น รูปร่างหน้าตา แรงจูงใจ ทักษะ ความคิด และสติปัญญา เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการกำหนดแบบแผนวิธีการคิด และพฤติกรรมของบุคคล ในการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม (ร.ต.อ.หญิงสินวล จำคำ)

นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า “บุคลิกภาพ” (Personality) ไว้แตกต่างกันดังนี้ คือ

แอลพอร์ต (Allport. 1961 : 28) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

แฮทเทิล (Hall; & Lindzey. 1970 : 396 – 411; citing Cattell. n.d.) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า คือ สิ่งที่ช่วยให้เราทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ บุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน ดังนั้นการศึกษาบุคลิกภาพจะต้องศึกษาทั้งหมด มิใช่ศึกษาเพียงบางอย่าง

แมคแคนแนลส์ (McCannall. 1974 : 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่บุคคลคิดและแสดงเป็นแบบแผนพฤติกรรม เพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะที่กล่าวนี้หมายถึงค่านิยมแรงจูงใจ ทักษะ อารมณ์ ความสามารถต่าง ๆ มโนภาพแห่งตน (Self-Concept) และเชาวน์ปัญญา

มอร์ริส (Morris. 1979 : 618) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึงรูปแบบของคุณลักษณะต่าง ๆ (Traits) ประจำตัวของบุคคลที่เกี่ยวกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิดและทักษะ

ดัย ชุมสาย (ดัย ชุมสาย. 2508 : 348) กล่าวว่าบุคลิกภาพคือกระสวนแห่งการรวมหน่วยอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยรูปร่าง ลักษณะ และพฤติกรรมที่เป็นเครื่องสื่อนิสัยของคนๆ หนึ่ง ซึ่งทำให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคน ๆ นั้นด้วยอารมณ์ และไม่ใช่ด้วยพุทธิปัญญาหรือเชาวน์

บ็องร์ ภาวภิรมย์ขวัญ (2524 : 41) ได้สรุปความหมายของ บุคลิกภาพไว้ว่าคือทุกสิ่งทุกอย่าง ได้แก่ ลักษณะท่าทีการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต้องมีความคงตัว สำหรับเป็นพฤติกรรมเฉพาะของบุคคล อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาพอสมควร

เชดคัทดี้ โฆวาลินซ์ (2520 : 3) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

จากความหมายของบุคลิกภาพข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อันได้แก่ คุณลักษณะทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

รวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกทางด้านการปรับตัวและการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (เครื่องมือวัดบุคลิกภาพหญิงชาย)

"บุคลิกภาพ" นักจิตวิทยาหลายคนได้ให้ความหมายไว้ แตกต่างกันไป เช่น

กอร์ดอน (Gordon. 1963 : 462) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นผลรวมทั้งหมดของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล

ฮิลการ์ด (Hillgard. 1967 : 462) ให้ความหมายว่าบุคลิกภาพเป็นแบบแห่งลักษณะของบุคคลและวิธีการแสดงออก ซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 111) กล่าวว่าบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันหรือแม้แต่สภาพแวดล้อม และพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้บุคลิกภาพต่างกันได้

เวอร์นอน (บิงอร์ ภาวภิรมย์ขวัญ. 2526 : 25 ; อ้างอิงจาก Vernon.1980 : 569) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพหมายถึงโครงสร้างสมมติ (Hypothetical Struture) ภายใต้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ หลาย ๆ พฤติกรรม และเป็นแบบแผนคุณลักษณะ (Characteristic patterns) ของการกระทำต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

วาร์ธีย์ ธนราพิช (2534 : 26) กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพหมายถึงลักษณะปรากฏภายนอก และลักษณะภายในของบุคคล นับตั้งแต่รูปร่างหน้าตา กริยาท่าทาง เจตคติ แรงจูงใจ สติปัญญา ความคิดเห็น ความสามารถ ปฏิกริยาตอบสนองทางอารมณ์ ลักษณะประจำตัวต่าง ๆ ความรู้สึกที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง ประสบการณ์ และส่วนที่เหลือค้ำจากประสบการณ์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึงคุณลักษณะที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่แสดงออก หรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม (รชชนินทร์ ฉายแก้ว. ม.ป.พ.)

ความสำคัญของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อพฤติกรรมหลายประการ โดยเฉพาะทำให้สามารถคาดหมายพฤติกรรมได้ คือถ้ารู้ว่าบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพอย่างไร จะทำนายได้ว่า ในสถานการณ์ใดจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร (กันยา สุวรรณแสง. 2533) รวมถึงความสามารถเผชิญปัญหาต่างๆ และมีส่วนสำคัญอย่างมากในการปรับตัว

นอกจากนี้ วัดสันและฮับเบิร์ด (Watson; & Hubbard. 1996) กล่าวว่าบุคลิกภาพมีความสำคัญในการกำหนดว่าบุคคลจะปรับตัวต่อความเครียดในชีวิตอย่างไร เช่นเดียวกับโสภาชปิลมันน์ (2539) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงานหรือในเรื่องการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การศึกษาเกี่ยวกับ

บุคลิกภาพจะช่วยให้สามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ทำให้สามารถพยากรณ์หรือควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ได้

องค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพ – บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ

จากผลสรุปของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งว่าด้วยองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ซึ่งผลสรุปนี้ได้พิมพ์ลงในหนังสือ Journal of Personality ในปี ค.ศ.1988-1989 โดยเซบลิ้น และ บัคเนอร์ (Chaplin; & Buckner. 1988 : 528) ได้เสนอโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัยต่าง ๆ รวม 50 ลักษณะ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพได้ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะทั้งในทางบวกและลบ ดังนี้

1. ความสุภาพอ่อนโยน (Agreeableness) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)	ลักษณะทางลบ (Negative)
- เป็นมิตร (Friendly)	- ขัดแย้ง (Critical)
- ร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperative)	- ฉุนเฉียวง่าย (Irritable)
- สุภาพเรียบร้อย (Gentle)	- ไม่สุภาพ (Disagreeable)
- อ่อนนุ่ม (Warm)	- เฉยเมย (Cold)
- อ่อนโยน (Agreeable)	- ไม่เป็นมิตร (Unfriendly)

2. ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (Conscientiousness) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)	ลักษณะทางลบ (Negative)
- พึ่งพาได้ (Dependable)	- หลงลืม (Forgetful)
- ไว้ใจได้ (Reliable)	- เลินเล่อ (Careless)
- ซื่อสัตย์ (Honest)	- เหลวไหล (Negligent)
- รับผิดชอบ (Responsible)	- ไว้ใจไม่ได้ (Undependable)
- ยุติธรรม (Conscientious)	- ไม่ซื่อสัตย์ (Dishonest)

3. วัฒนธรรม (Culture) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)	ลักษณะทางลบ (Negative)
- จินตนาการ (Imaginative)	- ทำตามสั่ง (Direct)
- ไม่ด่างพร้อย (Polished)	- ตรงไปตรงมา (Down-to-earth)
- หลักแหลม (Intellectual)	- ซื่อ ๆ (Simple)
- มีประสบการณ์มาก (Sophisticated)	- ทำหยาบ (Coarse)
- หยิ่งจองหอง (Snobbish)	- หยาบกระด้าง (Crude)

4. ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)	ลักษณะทางลบ (Negative)
- พอดีใจ (Relaxed)	- ตื่นเต้น (Excitable)
- สุขุมเยือกเย็น (Calm)	- หงุดหงิด (Restless)
- หนักแน่น (Secure)	- วิตกกังวล (Nervous)
- มั่นคง (Poised)	- เครียด (Tense)
- อารมณ์เย็น (Composed)	- โลเล (Insecure)

5. ชอบแสดงตัว (Extraversion) แบ่งเป็น

ลักษณะทางบวก (Positive)	ลักษณะทางลบ (Negative)
- ผจญภัย (Adventurous)	- ระมัดระวังตัว (Cautious)
- ชอบออกสังคม (Outgoing)	- สงวนตัว (Reserved)
- เปิดเผย (Open)	- เงียบ (Silent)
- ช่างพูด (Talkative)	- ห่างเหิน (Distant)
- พูดตรงไปตรงมา (Outspoken)	- คอยหนี (Withdrawn)

นอกจากนั้น ได้มีการศึกษาถึงการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลเป็นเวลา 40 ปีมาแล้ว ซึ่งในการจัดระบบนั้นก็แตกต่างกันออกไป มีการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบมาช่วยในการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคล

ดิกแมน (Digman, 1989 : 195-214) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคล พบว่าโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ

องค์ประกอบที่ 1 : การแสดงตัว (Extraversion)

องค์ประกอบที่ 2 : ความสุภาพอ่อนโยน (Agreeableness)

องค์ประกอบที่ 3 : ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (Conscientiousness)

องค์ประกอบที่ 4 : ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability)

องค์ประกอบที่ 5 : สติปัญญา (Intellect)

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฟิสด์ (Digman, 1989 : 195-214; citing Fiske, 1949) ซึ่งได้ทำการศึกษาวเคราะห์เรื่องนี้อย่างละเอียดจำได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ (The Big Five) เป็นคนแรก โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมาก โดยใช้การประเมินค่าโดยกลุ่มเพื่อนนักประเมินอาชีพหรือครู ในการค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ (The Big Five) ของฟิสด์เป็นพื้นฐาน ในการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งทำให้สามารถจัดระบบ หรือโครงสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นลำดับในขอบข่ายที่ต้องการ

จากการศึกษาดังกล่าว ทำให้มีผู้สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพของบุคคลมากขึ้น อาทิเช่น โกลด์เบิร์ก (Goldberg) โฮแกน (Hogan) และ แบรินด์ (Brand) ได้พยายามนำเอาผลงานของนักการศึกษาต่าง ๆ มาจัดใหม่ภายใต้ระบบโครงสร้างพื้นฐานของบุคลิกภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของ คอสตา และแมคเครมา ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับคู่สมรสที่มีความสุข และไม่มีความสุข

แนวคิดในการสร้างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

การศึกษามโนทัศน์บุคลิกภาพที่เป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบันคือ แนวคิดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (The Big Five หรือ Five Factor Model ; FFM) ด้วยเหตุที่สามารถประยุกต์ได้กับวัฒนธรรมต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม ระหว่างปี ค.ศ. 1960–1970 ความสำคัญของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ยังไม่ได้รับการยอมรับ แต่เริ่มกลับมามีบทบาทอีกครั้งในช่วงปี ค.ศ. 1980 ซึ่งนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ สรุปว่ารูปแบบของบุคลิกภาพเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของบุคลิกภาพที่สามารถพบได้จากการรายงานด้วยตนเองและการประเมินในกลุ่มบุคคลวัยต่าง ๆ (McCrae; & John. 1992 : citing John. 1990a. *The "Big Five" Factor Taxonomy; Dimensions of personality in the Natural Language and in Questionnaires.*)

การศึกษามโนทัศน์บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีจุดเริ่มต้นมาจากการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของแคเทเทิล ซึ่งต่อมา ทิวและคริสตัล (Tupes 7 Christal. 1961) ได้นำแบบวัดบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ (16 PF) ของแคเทเทิล ไปให้กลุ่มตัวอย่างประมาณค่า แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ปรากฏว่าค้นพบตัวแปรบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ หลังจากนั้น ได้มีนักจิตวิทยาอีกหลายคนได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ โดยตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกันไป

การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ใช้ในปัจจุบันเริ่มจากการศึกษาของโกลเบิร์ก (Goldberg. 1990) ซึ่งได้นำคำศัพท์คุณลักษณะ (Trait) มาจัดกลุ่มเพื่อบรรยายลักษณะบุคลิกภาพแต่ละองค์ประกอบ แต่วิธีนี้ไม่ได้รับการยอมรับมากนัก ต่อมา คอสตา และ แมคเคร (Costa; & McCrae. 1985) ได้สร้างแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ โดยมีข้อความให้ผู้ตอบได้ประเมินตนเองจากมาตรวัดระดับต่าง ๆ ที่ให้ไว้ แบบวัดที่สร้างขึ้นนี้เรียกว่า NEO Personality Inventory (NEO-PI) ประกอบด้วยคำถาม 181 ข้อ ซึ่งต่อมาได้ปรับปรุงใหม่เรียกว่า

NEO_FFI (Costa & McCrae, 1992) และมีการปรับปรุงคำถามเหลือเพียง 60 ข้อ และแบบวัดนี้ ได้ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

ลักษณะสำคัญของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

คอस्ता และแมคเคร ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็นห้าองค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะสำคัญดังนี้ (วัลภา สบายยิ่ง, 2542; อ้างอิงจาก Licbert & Spiegle, 1995 *Personality Strategies and Issue* ; citing Costa & McCrae . 1992 *Recisrd NEO Persnality Inventory (NEO PI-R) and NEO Five Factor Inventory (NEO-FFI)*)

1. บุคลิกภาพหวั่นไหว (Neuroticism) หมายถึง เป็นผู้ที่มีความวิตกกังวล (Anxiety) ความรู้สึกเป็นศัตรูอย่างโกรธเคือง (Self Consciousness) การมีแรงกระตุ้นในตนเองสูง (Impulsiveness) มีอารมณ์เปราะบาง (Vulnerability)

1.1 มีความวิตกกังวล (Anxiety) หมายถึงบุคคลที่ความว้าวุ่น หวาดกลัวมีแนวโน้มที่จะวิตกกังวล ตึงเครียด กระสับกระส่าย

1.2 ความรู้สึกเป็นศัตรูอย่างโกรธเคือง (Angry Hostility) เป็นลักษณะที่บ่งชี้แนวโน้มของความโกรธ และภาวะที่เกี่ยวข้อง เช่น ความหงุดหงิดและความขุ่นเคือง

1.3 ความรู้สึกซึมเศร้า (Depression) เป็นผู้ที่มีความรู้สึกผิด เศร้า สิ้นหวังและว่าเหว เป็นผู้ที่มีความท้อแท้ง่าย

1.4 การคำนึงถึงแต่ตนเอง (Self Consciousness) เป็นลักษณะผู้ที่มีอารมณ์ความรู้สึกเต็มไปด้วยความละอาย รู้สึกไม่สบายใจที่จะมีผู้อื่นอยู่แวดล้อม ไวต่อการแสดงออกที่ผู้อื่นมีต่อตน และมีแนวโน้มที่จะรู้สึกต่ำต้อย เป็นลักษณะที่รู้สึกอาย หรือรู้สึกกังวลกับการเข้าสังคม

1.5 การมีแรงกระตุ้นในตัวเองสูง (Impulsiveness) หมายถึง การไม่สามารถจะควบคุมแรงกระตุ้น และความต้องการของตนเอง

1.6 มีอารมณ์เปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง ความอ่อนแอต่อความเครียด ไม่สามารถเผชิญกับความเครียดได้ เป็นผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น เป็นคนสิ้นหวัง ตื่นตระหนกเมื่อประสบกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. บุคลิกภาพแสดงตัว (Extraversion) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความอบอุ่น (Warmth) ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (Assertiveness) การชอบมีกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement - Seeking) การมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions)

2.1 การเป็นผู้มีความอบอุ่น (Warm) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรักและเป็นมิตรต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความรักผู้อื่นอย่างแท้จริง

2.2 ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) หมายถึง ความชอบที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ

2.3 การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา(Assertiveness) หมายถึง ผู้ที่กล้าที่จะแสดงความเป็นผู้นำ หรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในสังคม

2.4 การชอบมีกิจกรรม (Activity) หมายถึง ผู้ที่มีความว่องไว ตื่นตัว มีความต้องการทำกิจกรรมอยู่เสมอ

2.5 ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement – Seeking) หมายถึง ผู้ที่ชอบสิ่งแวดลอมที่มีสีสันสดใส

2.6 การมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions) หมายถึง ผู้ที่มีความสนุกสนาน มีความสุข มีความหวัง และมองโลกในแง่ดี

3. บุคลิกภาพเปิดกว้าง (Openness) หมายถึง การเป็นคนช่างฝัน (Fantasy) ความสุนทรีย์ (Aesthetics) การเปิดเผยความรู้สึก (Feelings) การปฏิบัติ (Actions) การมีความคิด (Ideas) การยอมรับค่านิยม (Values)

3.1 การเป็นคนช่างฝัน (Fantasy) หมายถึง ผู้ที่มีชีวิตเต็มไปด้วยจินตนาการและความฝัน มีความคิดสร้างสรรค์ภายในตนเอง

3.2 ความสุนทรีย์ (Aesthetics) หมายถึง ผู้ที่ห่วงใยกับงานและความงดงามในงานศิลปะ บทกวี

3.3 การเปิดเผยความรู้สึก (Feelings) หมายถึง การเป็นผู้ที่รับรู้อารมณ์และความรู้สึกภายในตนเอง

3.4 การปฏิบัติ (Actions) หมายถึง ผู้ที่พร้อมที่จะลองทำกิจกรรมใหม่ ๆ เช่น รับประทานอาหารใหม่ ๆ ชอบความแปลกใหม่หลากหลายกว่าความเคยชินที่ปฏิบัติอยู่

3.5 การมีความคิด (Ideas) หมายถึง การมีความคิดที่จะเปิดรับเหตุการณ์หรือเรื่องใหม่ ๆ

3.6 การยอมรับค่านิยม (Values) หมายถึง การมีความพร้อมที่จะตรวจสอบค่านิยมต่างๆ เช่น ค่านิยมทางสังคม การเมือง และศาสนา

4. บุคลิกภาพอ่อนโยน (Agreeableness) หมายถึง การเป็นผู้ไว้วางใจผู้อื่น (Trust) ความตรงไปตรงมา (Straight Forwardness) ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ (Altruism) การยอมตามผู้อื่น (Compliance) การถ่อมตน (Modesty) และความมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness)

4.1 การเป็นผู้ไว้วางใจผู้อื่น (Trust) หมายถึง การที่เชื่อว่าผู้อื่นมีความซื่อสัตย์และเจตนาดี

4.2 ความตรงไปตรงมา (Straight Forwardness) หมายถึง การมีความจริงใจที่จะปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา

4.3 ความรู้สึกเอื้อเฟื้อ (Altruism) หมายถึงผู้ที่มีความห่วงใยในสวัสดิภาพของผู้อื่น

4.4 การยอมตามผู้อื่น (Compliance) หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะอ่อนโยนตอบสนองการกระทำของผู้อื่นอย่างสุขุม

4.5 การถ่อมตน (Modesty) หมายถึง ผู้ที่ถ่อมตนไม่ชมว่าตนเองเหนือผู้อื่น

4.6 ความมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness) หมายถึง ผู้ที่ให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น มีความห่วงใยต่อความต้องการของผู้อื่น

5. บุคลิกภาพมีสติ (Conscientiousness) หมายถึง การมีความสามารถ (Competence) ความเป็นระเบียบ (Order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Striving) ความมีวินัยต่อตนเอง (Self-Discipline) และความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (Deliberation)

5.1 การมีความสามารถ (Competence) หมายถึง ผู้ที่สามารถจัดการกับชีวิตตนเองได้ ความเป็นเหตุเป็นผล และมีประสิทธิภาพในตนเอง

5.2 ความเป็นระเบียบ (Order) หมายถึง ผู้ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

5.3 การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) หมายถึง ผู้ที่ยึดมั่นในหลักการทางจริยธรรมและปฏิบัติตามคำมั่นที่ให้ไว้

5.4 การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Striving) หมายถึง การทำงานหนักเพื่อประสบความสำเร็จในงานตามเป้าหมาย

5.5 ความมีวินัยต่อตนเอง (Self-Discipline) หมายถึง ความสามารถที่จะเริ่มและปฏิบัติงานให้สำเร็จ แม้ว่าเต็มไปด้วยความเบื่อหน่ายหรืออุปสรรคก็ตาม

5.6 ความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (Deliberation) หมายถึง การมีความคิดที่สามารถปฏิบัติได้มีความระมัดระวังในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบได้แก่ บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และด้านสติปัญญา ของคู่สมรสนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยหนึ่งองค์ประกอบ หรือมากกว่า โดยที่แต่ละองค์ประกอบน่าจะมีสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมทางบวก และ น่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเชิงลบ จนนำไปสู่การทำนายได้ ว่าคู่สมรสคู่นี้มีความสุขหรือไม่มีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคู่สมรส ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนา แก้ไข และป้องกัน ปัญหาครอบครัวให้ลดลง เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันแรกและสถาบันเดียวที่มีความสำคัญในการทำหน้าที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของเยาวชนผู้ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในวันข้างหน้า และจะเป็นผู้พัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติดำว่า "ทัศนคติ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Attitude" มีรากศัพท์มาจากภาษา ละตินว่า "Aptus" แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม มีผู้ใช้คำอื่นในความหมายเดียวกัน เช่น "เจตคติ" ซึ่งมีนักศึกษาและนักจิตวิทยา ให้คำนิยามหรือจำกัดความมากมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน พอสรุปเป็นหัวข้อที่สำคัญดังนี้

ทัศนคติเป็นความพร้อมของประสาทและจิตใจ

ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อม ของสมองและประสาท อันได้จาก ประสบการณ์ และการตอบสนอง ทั้งทางตรงและทางอ้อมและโดยอิทธิพลแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆแลสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกัน (ลัวัน สายยศ 2517:118 อ้างจาก Allport .1935:810)

ทัศนคติ หมายถึงวิถีทางหรือความพร้อม ในการเห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526 : 2; อ้างอิงจาก Murphy & Newcome. 1937)

ทัศนคติ หมายถึง สภาพความพร้อมของสมอง และประสาท ซึ่งมีการจัดระบบประสบการณ์จากอิทธิพลภายนอก หรือภายในที่มีต่อบุคคล ในการตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และต่อสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น (Fishbien .1967 : 8)

ทัศนคติ หมายถึง สภาพ ความพร้อมของจิตใจและประสาท ซึ่งเกิดจากการได้รับ ประสบการณ์ อันมีผลโดยตรง ต่อการตอบสนองของบุคคลต่อสรรพสิ่งและสถานการณ์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น (shaver .1977 : 796)

ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อม หรือ ความโน้มเอียง ที่บุคคลจะแสดงปฏิกิริยา ออกมา ต่อสิ่งเร้าหนึ่งๆอย่างค่อนข้างคงที่ และการแสดงออกนี้จะไม่ปรากฏให้เห็นถ้าไม่มีสิ่งเร้าเกิดขึ้น (ส.วาสนา ประवालพฤษ์. 2524 : 1)

ทัศนคติเป็นความโน้มเอียงทางจิตใจ

ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียง หรือ ความพร้อม ที่จะแสดง พฤติกรรมทางหนึ่งทางใด (McDonald .1959 : 564)

ทัศนคติ หมายถึง แบบแผน หรือกระสวน ของพฤติกรรม ความคาดหวัง หรือแนวโน้ม การตัดสินใจ ในสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสังคม (ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2518 : 6; อ้างอิงจาก North; & Chapman. 1973 : 464)

ทัศนคติ หมายถึง สภาพความโน้มเอียงอันเกิดขึ้นภายในบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะ ทางบวก ทางลบ และความโน้มเอียงนี้ เป็นสิ่งถาวร ยากจะเปลี่ยนแปลง (อบรม สนิทบาล. 2517 : 122)

ทัศนคติเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อ ประสบการณ์ที่คนเราได้รับ อาจมากหรือน้อยก็ได้ ทัศนคติ แสดงออกได้ทางพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ แสดงออกในลักษณะ พึงพอใจเห็นด้วยหรือ ชอบ ถ้าคนมีลักษณะ ต่อ สิ่งเร้า อย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายชกซ้ำ อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น ลักษณะ นี้เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิเสธ หรือถ้าแบ่งให้ละเอียด ก็น่าจะมีทัศนคติอีกแบบหนึ่ง คือ ความรู้สึกเฉยๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียดชัง เรียกว่า ทัศนคติ แบบกลาง (Newcomb. 1954 : 128)

ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มี ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ภายหลังจากการที่เราได้รับประสบการณ์ ในสิ่งนั้นเรื่องนี้มาแล้ว ซึ่งมีทั้งในลักษณะ นิมาน (Positive) และ นิเสธ (Negative) (อุดม หนูทอง.2518:7-8)

ทัศนคติ หมายถึง เรื่องของความรู้สึกพอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้า แตกต่างกันไป (พรพนี ช. เจนจิต 2528: 288)

จากความหมายดังกล่าว ถึงแม้จะมีการศึกษา เป็นเวลานานด้วยวิธีต่างกันอย่างกว้างขวาง ยังเป็นการยากที่จะนิยามทัศนคติ ไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เนื่องจากทัศนคติ เป็นนามธรรม ส่งผลต่อ ความรู้สึกนึกคิด ของบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ทั้งทางบวกและทางลบ ผู้เขียน ที่มีแนวโน้ม ที่จะแสดงพฤติกรรม ไปในทิศทางที่แตกต่างกันทั้งทางบวกและทางลบ ผู้เขียนจึงขอสรุป ความหมายของทัศนคติ ว่า ทัศนคติ หมายถึง คักยภาพภายในของบุคคล ที่มีแนวโน้ม แสดงออกทางพฤติกรรม ในทิศทางบวก ทิศทางลบ หรือ เป็นกลาง

องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน (Shaver. 1977 : 168-170) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้ ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อ สิ่งเหล่านั้นด้วย
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจเป็นไปได้ในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึก ไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ(Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้อง กับความรู้สึกตน คือ การยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ

องค์ประกอบทั้งสามด้านนี้ จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลนั้นจะเปลี่ยนไปด้วย

ซีคอน และแบคแมน (Secord; & Backman, 1964 : 24) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติ เป็น 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ได้แก่ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น โกรธเกลียด รัก ชอบ ชื่นชอบ ซึ่งแสดงออกโดยสีหน้า ท่าทาง เมื่อเขาได้คิดหรือพูดสิ่งนั้น
2. องค์ประกอบทางความคิด ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ อาจเป็นในแง่ดี หรือแง่ร้ายองค์ประกอบนี้ ขึ้นอยู่กับค่านิยม ซึ่งเขาได้กำหนดมาตรฐานไว้ในใจเป็นสำคัญ
3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม ได้แก่ ความโน้มเอียง ของหน้าที่ที่จะปฏิบัติต่อสิ่งนั้น ทั้งนี้ย่อมหมายถึง แนวทางปฏิบัติเพื่อ แสดงออก โดยไม่ต้องฝืนต่อความรู้สึกและความนึกคิด

ทัศนคติการจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรส

หญิง-ชายเมื่อทำการสมรสมีสถานภาพเป็นสามีภรรยาแล้วต้องมีการใช้ชีวิตร่วมกัน สร้างรากฐานของครอบครัวด้วยกัน มีการวางแผนในการดำเนินชีวิตร่วมกันไม่ว่าจะเรื่องใดก็ตามโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการเงิน

ความสำคัญของการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส

ปัจจัยที่ทำให้คู่สมรสตัดสินใจการแต่งงานที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ด้านการเงิน เพราะนอกจากจะมีการรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่อาศัย ค่าอุปโภค บริโภคต่างๆ เพราะหนุ่มสาว มีความหวังว่า ชีวิตหลังแต่งงานจะต้องดีขึ้นกว่าเดิม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่นภาระและความรับผิดชอบทางการเงินที่แต่ละคนมีต่อครอบครัวตน เมื่อสามารถหารายได้ได้แล้ว เงื่อนไขนี้อาจทำให้เกิดความไม่สะดวกในการแยกตนไปตั้งครอบครัวใหม่ โดยเฉพาะ ผู้หญิง ยังต้องแบ่งรายได้ของตนให้กับครอบครัว และเลี้ยงดูครอบครัวตัวเอง

ความต้องการของผู้หญิงที่ต้องการมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม ภายหลังที่แต่งงานไปแล้ว ต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งเก็บออม สร้างฐานะ ผู้หญิงยุคใหม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่ออนาคตอยู่มาก ก่อนจะตัดสินใจแต่งงานมีครอบครัว

จากรายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการการครองเรือนของคู่สมรสระหว่างครอบครัวในระยะเลี้ยงดูบุตร วัยทารก วัยก่อนเรียน วัยเรียน และวัยรุ่น โดยจำแนกพัฒนาการการครองเรือนของคู่สมรส มีอยู่ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการแบ่งหน้าที่กันครอบครัว
2. ด้านการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคู่สมรส
3. ด้านการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับเครือญาติทั้ง 2 ฝ่าย
4. ด้านการจัดสรรเงิน

ในการวิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติพัฒนาจึงพบว่า มีความแตกต่างกันตามระยะครอบครัวพบว่าการพัฒนาการจัดการจัดสรรเงิน และการหารายได้ของครอบครัวมีความสำคัญในช่วงวัยก่อนเรียน วัยเรียน วัยรุ่น โดยรายละเอียดได้แก่ การที่คู่สมรสมีงาทำ เพื่อมีรายได้เพียงพอ มีการใช้จ่ายเงินเพียงพอ กับรายได้และมีเงินเหลือเก็บ มีการจัดสรรเงิน ให้ สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการปรึกษาหารือกันเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆในครอบครัว และร่วมรับรู้ ถึง รายได้ และ รายจ่ายทั้งหมดของครอบครัว (รุจา ภูไพบูลย์. 2542 : 43)

สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว กับคุณภาพชีวิตสมรสความเกี่ยวข้องความตึงเครียดในชีวิตแต่งงานกับความรำรวยหรือความยากจน ทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นประเด็นที่นักวิชาการ ทางด้านครอบครัวอภิปรายและค้นคว้า วิจัยมาเป็นระยะเวลานานกว่า 50 ปี ในทฤษฎีความมั่นคงในชีวิตสมรส ลูอิส และสเปนเนียร์ (Lewis; & spannier. 1979) ก็สรุปได้ว่าความพร้อมทางด้านวัตถุและสภาพเศรษฐกิจ สังคมของคู่สมรส ในปัจจุบันนักวิจัยได้พยายามศึกษา ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อ คุณภาพชีวิตสมรส โดยวัดตัวแปรทางเศรษฐกิจอย่างละเอียดในหลายมิติ พบว่า ปริมาณคุณภาพชีวิตสมรสด้านความพึงพอใจในชีวิตสมรส แปรผันไปตาม ความรับรู้ ความเพียงพอทางเศรษฐกิจ และการรับรู้สภาพช่วงชั้นทางสังคม และแปรผันตาม ความรับรู้ ความเพียงพอทางด้านเศรษฐกิจและรายได้ กล่าวได้ว่า ในกลุ่มสามี ที่มีรายได้ต่ำผู้ที่รับรู้ความเพียงพอทางด้านเศรษฐกิจมาก มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากกว่าผู้ที่รับรู้ความเพียงพอในด้านเศรษฐกิจน้อยอย่างเด่นชัด สำหรับภรรยาพบว่า ความพึงพอใจ ในชีวิตสมรส ขึ้นกับการรับรู้ความพอเพียง ทางเศรษฐกิจด้านเดียว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำตัวแปรอื่นๆ เช่น จำนวนบุตร ปัจจัยที่นำมาเสริมการพัฒนา ความสัมพันธ์ส่วนตัวในชีวิตการแต่งงาน และความพอใจในการงานอาชีพเข้ามารวมกับตัวแปรทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อทำนายคุณภาพชีวิตสมรส 3 ด้าน พบว่า ตัวแปรที่เสริมเข้ามาช่วยเพิ่มปริมาณการทำนาย คุณภาพชีวิตสมรส ทั้ง 3 ด้านชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเสนอให้นักวิจัยอื่นๆ พิจารณาตัวแปรดังกล่าวร่วมกับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อสามารถทำนายคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการวิจัยครั้งต่อไป

เอลเดอร์ (Elder. 1991) ได้ทำการตรวจสอบโมเดลเชิงเหตุความสัมพันธ์ ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างความกดดันทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลการวิจัยนี้ซึ่งเป็นการศึกษาจากกลุ่มสามีภรรยาชาวตะวันตก สรุปได้ว่าสถานการณ์ภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่ประเมินการรับรู้สภาพปัญหาและความพอเพียงทางเศรษฐกิจของคู่สมรสเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของคู่สมรสฝ่ายสามีที่มีรายได้ต่ำ และการรับรู้ความกดดันทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว ส่งผลทางอ้อม ต่อคุณภาพชีวิตสมรส ของภรรยาผ่านตัวแปรการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ส่วนในกลุ่มคู่สมรสชาวญี่ปุ่นพบว่า รายได้ของสามีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่กำหนดความพึงพอใจในชีวิตสมรสทั้งฝ่ายสามีภรรยา ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับการวัดสถานการณ์ภาพทางเศรษฐกิจของคู่สมรสชาวไทยทั้งในแง่การรับรู้สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจครอบครัว และปริมาณรายได้

ประจำเดือนของสมาชิก ครอบครัวในปัจจุบัน ตลอดจนการรับรู้ถึงความแตกต่างสถานภาพทางเศรษฐกิจในอดีตก่อนแต่งงาน และจะใช้ตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มสมรสทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวเป็นตัวทำนายคุณภาพชีวิตสมรส โดยคาดว่าจะการรับรู้สถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มสมรสที่วัดโดยให้ผู้ถูกศึกษาประเมินปัญหาทางเศรษฐกิจหลายด้านจะทำนาย คุณภาพชีวิตสมรสของคนไทยในกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่าจำนวนเงินรายได้ประจำเดือนของครอบครัว การรับรู้ความแตกต่างของสถานภาพทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มสมรสก่อนแต่งงาน นอกจากนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลยังจะมีการนำตัวแปรอื่นๆ เช่น การรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลแวดล้อม ความเครียดในการทำงาน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมรส มาร่วมกับตัวแปรการรับรู้สถานภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มอำนาจในการทำนายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมรสและการปรับตัวระหว่างกลุ่มสมรสด้วย อนึ่ง มีหลักฐานจากการวิจัย ของ เอลเดอร์ (Elder, 1991) ที่ว่าตัวแปรการรับรู้ความกดดันทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตสมรส ของภรรยาผ่านปฏิสัมพันธ์เชิงอารมณ์ระหว่างกลุ่มสมรส (การแสดงความเป็นศัตรู และการแสดงความ อ่อนแอ) ทำให้คาดได้ว่า การรับรู้สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวอาจส่งผลทางอ้อม ต่อกลุ่มคุณภาพชีวิตสมรสผ่านตัวแปรเชิงจิตใจหรือเชิงอารมณ์บางตัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

ประเภท รายได้ – รายจ่ายของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว ซึ่ง รายได้ส่วนใหญ่ของครอบครัวได้มาจาก เงินเดือน ค่าจ้าง ดอกเบี้ย หรือสิ่งของอื่นๆที่นำมาประเมินได้เป็นเงิน

รายจ่ายแบ่งเป็น 2 ประเภทที่สำคัญคือ รายจ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค และรายจ่ายที่ไม่ใช่เพื่ออุปโภคบริโภค อาทิ ค่าผ่อนส่งบ้านที่ดิน ค่าผ่อนส่งรถยนต์ ค่าประกัน ค่าเบี้ยประกัน ค่าบริจาคทำบุญ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่นับเป็นรายจ่ายที่มีลักษณะของการออมทรัพย์

ปัญหาด้านการเงินเป็นปัญหาที่พบบ่อยในชีวิตคู่ ได้แก่การจัดการด้านการเงินของครอบครัว เพราะทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย เงินมีความหมายต่อกลุ่มสมรสแต่ละคู่แตกต่างกันไป แม้แต่สามี หรือภรรยาเองก็เห็นความแตกต่างของคุณค่า และความหมายของเงินต่างกัน ภรรยา มักมองเงินหมายถึงความมั่นคง ดังนั้นภรรยา มักจะมีความมั่นคง ดังนั้นภรรยา มักมีความวิตกกังวลหากมีปัญหาด้านการเงิน ภรรยาอยากรู้ว่าสามีเก็บเงินอย่างไร เงินจะพอใช้สำหรับครอบครัวหรือไม่ ส่วนสามีจะมองเงินหมายถึงอำนาจ ความรับผิดชอบและอิสรภาพ เมื่อมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจรายได้ลดลง สามีจะรู้สึกสูญเสียอำนาจหรือรู้สึกผิดว่าตนเป็นคนที่ไม่รับผิดชอบต่อและไม่มีความรับผิดชอบ หากภรรยาคอย ชักใช้เรื่องเงิน สามีจะรู้สึกเหมือนภรรยาไม่ให้เกียรติและไม่ไว้วางใจตนทั้งรู้สึกที่ตนถูกคุกคามอิสรภาพ

ในเรื่องการใช้เงินนั้น ฝ่ายที่หาได้มากกว่ามักจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจว่าจะใช้เงินอย่างไร ในยุคที่สตรีทำงานนอกบ้าน และได้รับเงินเดือนมากขึ้นก็อาจจะเกิดความขัดแย้งได้ ในกรณีที่ภรรยาอยากซื้อของบางอย่าง แต่สามีและภรรยาก็จะตั้งคำถามขึ้นเพราะถือว่าตนก็หาเงินได้เช่นกัน

ในกรณีที่มิมีบัญชีธนาคารร่วมกัน อาจเกิดปัญหาว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบบัญชีดังกล่าว สมุดคู่ฝากจะอยู่กับใคร ใครจะเป็นคนตัดสินใจจะใช้เงินเรื่องไหนเท่าไร การที่สามีมีรายได้น้อยกว่าภรรยาอาจเกิดปัญหา เพราะสำหรับผู้หญิงแล้วเงินหมายถึงความสำเร็จ การที่สามีมีรายได้น้อยกว่า เธอแปลว่าสามีประสบความสำเร็จน้อยกว่าเธอ บางครั้งเธอจะพยายามผลักดันให้สามีมีรายได้มากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะเธอรู้สึกภาคภูมิใจในตัวเขาว่าสามารถประสบความสำเร็จเช่นกัน

ปัญหาการเงินสลับซับซ้อนมากขึ้นหากมีเครือญาติเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะในกรณีนี้ฝ่ายหนึ่งจะเกิดความรู้สึกไม่พอใจอีกฝ่ายหนึ่ง รู้สึกว่ามีบางอย่างไม่ตรงไปตรงมา หรือเป็นความลับ ส่วนฝ่ายที่ถูกมองก็เช่นกันรู้สึกว่าตนไม่มีอิสรภาพ ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจะมีการปกป้องเครือญาติ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คู่สมรสที่เกิดความขัดแย้งในใจว่าจะจงรักภักดี ต่อใคร ต่อเครือญาติหรือต่อคู่ของตน

รูปแบบการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส

การจัดการด้านการเงินของคู่สมรสมีหลายลักษณะหลากหลายรูปแบบด้วยกันแล้วแต่ความเหมาะสม ตามสภาพครอบครัว ความสะดวกรวดเร็ว อย่างเช่น ครอบครัวในบางจังหวัดมักจะให้สามีเป็นคนจัดการทั้งหมด เนื่องจากสามีเป็นผู้หารายได้ให้แก่ครอบครัว ภรรยาจะถือว่าสามารถเป็นช่างทำหน้า ให้อำนาจในการตัดสินใจทั้งหมดแก่สามีเพียงผู้เดียว และอาจเนื่องจากสามีเป็นฝ่ายหารายได้แต่เพียงผู้เดียวด้วย

หรือบางครอบครัวมักจะให้ภรรยาเป็นผู้ดูแลจัดการการเงินทั้งหมด เนื่องจากสามีต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาดูแลเรื่องราวต่างๆ จึงยกอำนาจในการตัดสินใจทั้งหมดให้แก่ภรรยา ซึ่งถือว่ารู้เรื่องราวภายในบ้านทุกอย่าง ให้เป็นผู้จัดการการเงินทั้งหมดภายในบ้าน

หรือรูปแบบที่ 3 คือการที่สามี ภรรยา ต่างฝ่ายต่างจัดการด้านการเงินของตัวเอง เพราะเนื่องจากเป็นผู้มีรายได้ ทั้ง 2 ฝ่าย จึงตัดสินใจจัดการด้วยตัวเอง โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ รายจ่ายส่วนรวม ภายในบ้าน เช่น สามี รับผิดชอบจ่าย ค่าน้ำ ค่าไฟ ภรรยา รับผิดชอบจ่ายค่าเครื่องใช้ อุปกรณ์ บริโภค ที่จำเป็นภายในบ้าน ส่วนเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวก็ดำเนินการกันเอง

ส่วนรูปแบบสุดท้าย คือการจัดการด้านการเงินร่วมกัน โดยที่ทั้ง 2 ฝ่ายนำรายได้ทั้งหมดมารวมกันเป็นเงินกองกลางแล้วคิดคำนวณจัดการด้านการเงิน เช่น คิดว่า มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง จะต้องแบ่งสรรปันส่วน รายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย และเพียงพอเก็บออม เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน

ผลดี-ผลเสียจากการจัดรูปแบบการจัดการด้านการเงิน ในรูปแบบต่าง ๆ

การจัดการด้านการเงินในแต่ละรูปแบบต่างมีข้อดี ข้อเสียต่างกันไป เช่นในรูปแบบแรก ที่ให้สามีเป็นผู้จัดการทั้งหมด ผลดี คือ เนื่องจากสามีเป็นผู้จัดการด้านการเงินเองทั้งหมด

แสดงให้เห็นถึงควมมีอำนาจ สร้างความภาคภูมิใจให้แก่สามี ซึ่งเป็นผู้หารายได้ให้แก่ครอบครัว ผลเสีย คือ เนื่องจากสามีเป็นผู้จัดการทั้งหมด เมื่อเกิด ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกัน อาจก่อให้เกิด ปัญหาการนอกใจเกิดขึ้นได้ง่ายๆ

ส่วนรูปแบบที่ 2 คือการให้ภรรยาเป็นผู้จัดการทั้งหมด ผลดี คือ การบริหารกิจกรรม ภายในบ้านเป็นไปอย่างเรียบร้อย เนื่องจาก ภรรยาเป็นผู้ดูแลสมาชิกในบ้านทั้งหมด ย่อมรู้เรื่องราวต่างๆภายในบ้านได้เป็นอย่างดี ผลเสียก็คือ เมื่ออำนาจการจัดการอยู่ที่ภรรยาทั้งหมด สามี อาจเกิดความรู้สึก หดอำนาจ ขาดอิสรภาพ เกิดความคับข้องใจ ยิ่งจะเกิดปัญหานี้มากขึ้น ถ้า ภรรยาจำกัดการใช้จ่ายของสามีอย่างเคร่งครัดจนเกินไป

รูปแบบที่ 3 เป็นการจัดการด้านการเงินที่ต่างฝ่ายต่างจัดการด้วยตัวเอง ผลดี คือ ต่างฝ่ายต่างมีอิสระเต็มที่ จะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ เพียงแต่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายส่วนกลางร่วมกัน ผลเสีย คือ สามี ภรรยา อาจเกิดความห่างเหินกัน ไม่ได้ใกล้ชิดกัน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ร่วมกัน อาจจะไม่ได้รับรู้ปัญหาของอีกฝ่ายหนึ่งได้

ส่วนรูปแบบสุดท้าย คือการจัดการด้านการเงินร่วมกัน ผลดี คือ ได้ปรึกษาร่วมกัน จัดการเรื่องรายชิตครอบครัวร่วมกัน สร้างความผูกพันมากขึ้น ทำให้ต่างฝ่ายต่างคิดถึงการใช้เงินอย่างระมัดระวัง ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ร่วมกัน ผลเสีย คือ เมื่อมีการตัดสินใจใช้ จ่ายเงินส่วนใดส่วนหนึ่งจะต้องรอความคิดเห็นจากอีกฝ่ายหนึ่งด้วย และอาจเกิดความขัดแย้ง เนื่องจาก ความคิดเห็นไม่ตรงกันได้

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของผู้วิจัยการจัดการด้านการเงินรูปแบบสุดท้าย สร้าง ผลดีให้แก่ชีวิตสมรสมากที่สุด รวมไปถึง ความสุขในชีวิตสมรสจะสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิต ครอบครัวต่อไปในอนาคตด้วย

การบริหารด้านการเงิน

1. วางแผนรายจ่ายให้สอดคล้องกับรายได้ เราทุกคนต้องมีการวางแผนเรียงลำดับ ความสำคัญของการใช้จ่าย สามี ภรรยาควรเขียนรายการออกมาอย่างละเอียด และเคร่งครัดในการจ่ายให้อยู่ในรายการที่กำหนดไว้ ให้มากที่สุดเพื่อทำให้รู้ว่าในแต่ละวันเราต้องใช้จ่ายอะไร บ้าง อะไรที่จำเป็นก่อน จำเป็นหลัง การวางแผนจะช่วยให้เรากำจัดสิ่งฟุ่มเฟือยที่เราเคยซื้อตาม ความพอใจได้

2. วางแผนการออมทรัพย์ เราต้องตระหนักก่อนว่าความยากจนไม่ได้เป็นเหตุผลของการเป็นหนี้ แต่ การไม่รู้จักรู้จักใช้เงินต่างหาก ที่สร้างปัญหานี้ขึ้น ดังนั้นหากครอบครัววางแผน การจัดการด้านการเงินอย่างเหมาะสม ก็สามารถมีเงินเหลือเก็บ ดังนั้น สามี ภรรยา ต้องเข้าใจ ถึงความจำเป็นในการออมทรัพย์เป็นอย่างดี

ทัศนคติการจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรส

การจัดการด้านการเงินในรูปแบบต่างๆ ได้แบ่งแยกเป็นแต่ละรูปแบบนั้นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบไหน ล้วนแต่มีผลดี ผลเสียแตกต่างกันไป จากที่ สุนนชาติ เจริญบุรี (2528 : 31) ได้ศึกษาถึงความคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตสมรสว่า ภรรยา ต้องการความมั่นคงในชีวิต ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมการร่วมกันสร้างฐานะให้ครอบครัวจึงนับว่าเป็นสิ่งที่ดี เช่นเดียวกับเฮร์เบิร์ก และสไฟลซ์ (Hurberg; & Splise. 1980 : 45) กล่าวว่า สตรีเมื่อสมรสแล้วต้องการออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวเป็นการเร่งสร้างฐานะในมั่นคงเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อัลันและเดวิด (Alan; & David. 1984 : 87) กล่าวไว้ว่า ความมั่นคงในครอบครัวส่งผลให้ครอบครัวมั่นคงและครองคู่กันยาวนาน ถ้าครอบครัวไหนไม่มั่นคงอาจก่อให้เกิดการหย่าร้างได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและทัศนคติทางด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน ของบุคคลที่เป็นสามีและภรรยาที่มีสถานภาพคู่ ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูในเขตอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่เป็นสามี ภรรยา ที่มีสถานภาพเป็นคู่ ซึ่งมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขต อ.เมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 100 คู่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากรดังกล่าวข้างต้นจำนวน 100 คู่ โดยแบ่งเป็นความสุขในชีวิตสมรสมาก 38 คู่ ความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง 21 คู่ และความสุขในชีวิตสมรสน้อย 41 คู่

ในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเองโดยผู้ทดสอบแบบสอบถามจะเป็นคู่สมรส ที่ยังคงมีสถานภาพสมรส และยังคงอยู่ร่วมกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครอบครัว

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นคำตอบของท่าน
หรือ กรอกข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

1. เพศ
 - ☐ ชาย
 - ☐ หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา
 - ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
 - ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 - ☐ ปวช.
 - ☐ ปวส
 - ☐ปริญญาตรี
 - ☐ปริญญาโท
 - ☐ สูงกว่าปริญญาโท
4. รายได้ทั้งสิ้นของครอบครัวของข้าพเจ้าประมาณเดือนละ
 - ☐ ไม่เกิน 10,000 บาท
 - ☐ 10,001 - 20,000 บาท
 - ☐ สูงกว่า 20,001 บาท
5. อาชีพ
 - ☐ อาชีพอิสระ
 - ☐ ข้าราชการ
 - ☐ พนักงาน
 - ☐ บริษัทเอกชน
 - ☐ อื่น ๆ
- 6.อายุการสมรส
 - ☐ 2 - 3 ปี
 - ☐ 4 - 5 ปี
 - ☐ 6 - 7 ปี

ตอนที่ 2 แบบวัดความสุขในชีวิตสมรส

ลักษณะแบบวัดความสุขในชีวิตสมรส เป็นแบบสอบถามให้ขีตตอบมีจำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคคำถาม 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Ration Scale) จาก “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงมากที่สุด” โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุขในชีวิตสมรส ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 คะแนน แต่ละคะแนนรวม 40-200 คะแนน คะแนนที่ได้เป็นคะแนนรวมของความสุขในชีวิตสมรสของแต่ละคู่ ผู้ที่ได้คะแนนสูง แสดงว่ามีความสุขในชีวิตสมรสมาก ผู้ที่ได้คะแนนน้อย แสดงว่ามีความสุขในชีวิตสมรสน้อย แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวความคิดที่รวบรวมได้จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในชีวิตสมรส โดยมีตัวอย่างแบบวัด ดังนี้

ตัวอย่างแบบวัดความสุขในชีวิตสมรส

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้มีคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ขอให้ท่านอ่านไปที่ละข้ออย่างช้า ๆ ให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าคำถามเหล่านั้นตรงกับ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง ไม่จริงมาก ไม่จริงมากที่สุด เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องซึ่งตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว

แบบสำรวจนี้มี 40 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับการกระทำของท่านมากที่สุด

ลักษณะของพฤติกรรม	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	ไม่จริงมาก	ไม่จริงมากที่สุด
○ ท่านรู้สึกมีความสุขเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับคู่สมรส ○ ท่านยินยอมเสียสละความสุขของท่านเพื่อให้คู่สมรสมีความสุข					

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบวัดทัศนคติในการเลือกคู่ครอง จะให้คะแนนการตอบแบบสอบถามรายข้อ ดังนี้

1. สำหรับข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้

- จริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 จริงมาก ให้ 4 คะแนน
 จริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 ไม่จริง ให้ 2 คะแนน
 ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. สำหรับข้อความทางลบ จะให้คะแนนที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก ดังนี้

- จริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน
 จริงมาก ให้ 2 คะแนน
 จริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 ไม่จริง ให้ 4 คะแนน
 ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

แบบวัดความสุขในชีวิตสมรส มีจำนวน 40 ข้อ มีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับรวม

.9425

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความสุขในชีวิตสมรส

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสุขในชีวิตสมรส นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากนิตยสาร เอกสารวิชาการต่าง ๆ และข้อมูลทาง internet เพื่อประกอบการศึกษา
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของความสุขในชีวิตสมรส
3. ผู้วิจัยนำแบบวัดความสุขในชีวิตสมรสไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

ตอนที่ 3 แบบวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ

เป็นแบบสอบถามวัดลักษณะทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ NEO-FFI เป็นแบบสอบถามให้ชดตอบมีจำนวน 60 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคข้อความ 1 ประโยค และมาตราส่วนค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จาก "จริงมากที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ 5 แบบ คือ แบบห้วนใจ แบบแสดงตัว แบบเปิดตัว แบบเปิดกว้าง แบบอ่อนโยน และแบบมีสติ

ในการตอบแบบวัดนี้ ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนแต่ละข้อจาก 1-5 คะแนน โดยมีคะแนนเป็นรายด้านโดยในแต่ละด้านจะมีคะแนนระหว่าง 12-60 คะแนน

ความหมายคะแนน สำหรับบุคลิกภาพแสดงตัว เปิดกว้าง อ่อนโยน และมีสติ ผู้ที่ได้คะแนนที่สูงกว่าในแต่ละด้านหมายความว่าบุคคลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพแบบนั้นสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

ความหมายคะแนน สำหรับบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าในด้านนี้ แสดงว่าบุคคลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพแบบหวั่นไวน้อยกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

ตัวอย่างแบบวัดบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ว่าเป็นจริงสำหรับท่านเพียงไร แล้วให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยในแต่ละข้อมีเพียงคำตอบเดียว และกรุณาตอบทุกข้อ

ข้อ	ข้อคำถาม	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
1)	บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว ๑ ข้าพเจ้าเป็นคนไม่วิตกกังวล ๑ บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณดองต่ำต้อยกว่าผู้อื่น					
2)	บุคลิกภาพแสดงตัว ๑ ข้าพเจ้าชอบที่จะมีคนอยู่รอบข้าง ๑ ข้าพเจ้าหัวเราะได้ง่าย					
3)	บุคลิกภาพเปิดกว้าง ๑ ข้าพเจ้ามีความซาบซึ้งในงานศิลปะและธรรมชาติ ๑ ข้าพเจ้ามีความสนใจในเรื่องธรรมชาติของจักรวาลและมนุษย์น้อยมาก					
4)	บุคลิกภาพอ่อนโยน ๑ ข้าพเจ้ามักจะคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ๑ ข้าพเจ้าเป็นคนหัวแข็งและมีทัศนคติที่มั่นคง					
5)	บุคลิกภาพมีสติ ๑ ข้าพเจ้าเป็นคนที่กระตือรือร้นอย่างมาก ๑ ปกติแล้วข้าพเจ้าชอบทำงานตามลำพัง					

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบวัดทัศนคติในการเลือกคู่ครอง จะให้คะแนนการตอบแบบสอบถามรายข้อ ดังนี้

1. สำหรับข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้

- จริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
- จริงมาก ให้ 4 คะแนน
- จริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
- ไม่จริง ให้ 2 คะแนน
- ไม่จริงเลย ให้ 1 คะแนน

2. สำหรับข้อความทางลบ จะให้คะแนนที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก ดังนี้

- จริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน
- จริงมาก ให้ 2 คะแนน
- จริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
- ไม่จริง ให้ 4 คะแนน
- ไม่จริงเลย ให้ 5 คะแนน

แบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ซึ่งวัลภา สบายยิ่ง แปลมาจากแบบวัดบุคลิกภาพ NEO FFI ของคอสตาและแมคเคอร์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ทั้งฉบับ มีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับรวม .6700

แบบวัดนี้มีลักษณะให้เลือกตอบ ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยครอบคลุม 5 ตัวแปรคือ

1. บุคลิกภาพด้านหวั่นไหว จำนวน 12 ข้อ มีระดับความเชื่อมั่น 0.75
2. บุคลิกภาพด้านแสดงตัว จำนวน 12 ข้อ มีระดับความเชื่อมั่น 0.78
3. บุคลิกภาพด้านเปิดกว้าง จำนวน 12 ข้อ มีระดับความเชื่อมั่น 0.63
4. บุคลิกภาพด้านอ่อนโยน จำนวน 12 ข้อ มีระดับความเชื่อมั่น 0.79
5. บุคลิกภาพด้านมีสติ จำนวน 12 ข้อ มีระดับความเชื่อมั่น 0.81

ตอนที่ 4 แบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน

ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรส หมายถึง การจัดการด้านการเงินร่วมกัน โดยนำรายได้ของแต่ละคนมารวมกัน และทำการจัดสรรเงินแบ่งเป็น ค่าใช้จ่ายส่วนรวม ค่าใช้จ่ายส่วนตัว รวมไปถึงการออมเพื่อยามฉุกเฉินในอนาคตด้วย ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ประการแรกคือ ความรู้ความเข้าใจเชิงประเมินค่าว่าการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสโดยนำเงินมารวมกันนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ประการที่สอง มีความรู้

ลึกพึงพอใจต่อการจัดการด้านการเงินโดยนำเงินมารวมกันของกลุ่มสมรส ประการสุดท้าย คือมีความพร้อมทางจิตใจที่จะจัดการด้านการเงินร่วมกัน

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรส ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นซึ่งเป็นประโยคประกอบด้วยมาตราส่วนประเมิน 5 หน่วย จาก “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงมากที่สุด” ในข้อที่แสดงถึงทัศนคติทางบวกจะได้คะแนนสูง ส่วนผู้ที่ตอบ ในข้อที่แสดงถึง ทัศนคติทางลบจะได้คะแนนต่ำ ในกรณีแบ่งผู้ตอบเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการด้านการเงินต่อกลุ่มสมรสกับผู้ที่มีทัศนคติดังกล่าวไม่ดี ใช้คะแนนของกลุ่มเป็นเกณฑ์ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรส ส่วนผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรส

วิธีการตรวจคุณภาพแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน

ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาผล ซึ่งได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขความเที่ยงตรงของข้อมูล เนื้อหาในแบบสอบถามให้เหมาะสม ดังตัวอย่างแบบวัด ดังนี้

ตัวอย่างแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงินของชีวิตสมรส

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้มีคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ขอให้ท่านอ่านไปที่ละข้ออย่างช้า ๆ ให้เข้าใจ แล้วพิจารณาว่าคำถามเหล่านั้นตรงกับ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง ไม่จริงมาก ไม่จริงมากที่สุด เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้ว ให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่องซึ่งตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว

แบบสำรวจนี้มี 30 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับการกระทำของท่านมากที่สุด

รายการ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
1. การจัดการด้านการเงินร่วมกันของกลุ่ม ทำให้ชีวิตสมรสมีความสุข					
2. ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะจัดการด้านการเงินร่วมกับ กลุ่มสมรสตลอดไป					

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน จะให้คะแนนการตอบแบบสอบถามรายข้อ ดังนี้

1. สำหรับข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
จริงมาก	ให้	4 คะแนน
จริง	ให้	3 คะแนน
ไม่จริง	ให้	2 คะแนน
ไม่จริงมากที่สุด	ให้	1 คะแนน

2. สำหรับข้อความทางลบ จะให้คะแนนที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก ดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	1 คะแนน
จริงมาก	ให้	2 คะแนน
จริง	ให้	3 คะแนน
ไม่จริง	ให้	4 คะแนน
ไม่จริงมากที่สุด	ให้	5 คะแนน

แบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน แบบวิจัยนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นผู้ปรับปรุงคือ รศ.ดร.นวลละอ อสุภผล และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ ดังนี้ อ.รักษ์ ชุณหะกาณต์ ดร.พรเพ็ญ ตันตริยาภรณ์ และดร.อัฉรวา สุขารมณ โดยเนื้อหาของแบบสอบถามทัศนคติด้านรักประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognitive component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) องค์ประกอบแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรม (Action tendency) อย่างละ 10 ข้อ จำนวนรวมทั้งหมด 30 ข้อและมีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9147

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินนอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากนิตยสาร เอกสารวิชาการต่าง ๆ และข้อมูลทาง internet เพื่อประกอบการศึกษา
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของทัศนคติการจัดการด้านการเงิน
3. ผู้วิจัยนำแบบวัดทัศนคติด้านการเงินไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสามี ภรรยา ที่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครู ระดับมัธยมศึกษา อ.เมือง จังหวัด ลำปาง จำนวน 100 คู่ และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้นำแบบสอบถามอีกชุดหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่งด้วยและจะนัดมารับแบบสอบถามในครั้งต่อไป
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วน
3. นำคะแนนมาวิเคราะห์วิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มต้นด้วยการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนด จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS มีขั้นตอนดังนี้

1. หาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนบุคลิกภาพ และทัศนคติด้านการเงิน
2. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทั้งฉบับกับคะแนนเฉพาะในข้อนั้น ๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของปัจจัยทางชีวสังคม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
p	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
R^2_{change}	แทน	สัมประสิทธิ์ของการทำนายที่เปลี่ยนไปเมื่อเพิ่มตัวทำนายทีละตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ
- 2.วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน เพื่อทดสอบตามสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมติฐาน ผลวิเคราะห์ตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรส และลักษณะทางชีวสังคม ส่งผลต่อ

ความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำนายและหาตัวทำนาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต้นของการวิจัย

องค์ประกอบ	ระดับองค์ประกอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	เพศชาย	100	50.0
	เพศหญิง	100	50.0
	รวม	200	100.0
2. สถานภาพ	คู่	200	100.0
	รวม	200	100.0
3. อายุ	20-30 ปี	0	0
	31-40 ปี	28	14
	41-60 ปี	172	86
	รวม	200	100.0
4. ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	0	0
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	0	0
	ปวช.	0	0
	ปวส.	0	0
	ปริญญาตรี	151	75.5
	ปริญญาโท	49	24.5
	รวม	200	100.0
5. อาชีพ	รับราชการ	173	86.5
	พนักงานบริษัท	0	0
	พนักงานเอกชน	0	0
	อื่น ๆ	27	13.5
	รวม	200	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ระดับองค์ประกอบ	จำนวน	ร้อยละ
6. รายได้ของครอบครัว	10,000 บาท	0	0
	10,001-20,000 บาท	7	3.5
	20,001 บาทขึ้นไป	193	96.5
	รวม	200	100.0
7. อายุการแต่งงาน	2 – 3 ปี	0	0
	4 – 5 ปี	0	0
	6 ปีขึ้นไป	200	100
	รวม	200	100.0

จากตาราง 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีจำนวน 100คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพคู่มีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าและโสดไม่มี

อายุ ระดับช่วงอายุ31-40 ปีมีจำนวน 28 คนคิดเป็นร้อยละ14 ระดับช่วงอายุ 41-60 ปีจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 86

ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 151 คิดเป็นร้อยละ 75.5 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ มีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 อาชีพอื่นๆ เช่น เจ้าของกิจการ ค้าขาย มีจำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 13.5

รายได้ของ รายได้ 10,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 รายได้ 20,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5

อายุการแต่งงาน มีอายุการแต่งงาน 7 ปีขึ้นไป มีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบและทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน เพื่อทดสอบตามสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีสถานภาพเป็นคู่สมรส ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประกอบข้าราชการครูในเขต อ.เมือง จ.ลำปาง เมื่อได้มาแล้วผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่มีความสุขมาก คือสามีและภรรยา ซึ่งทั้งสามีและภรรยาได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 38 คู่

กลุ่มที่มีความสุขปานกลาง คือคู่สามีและภรรยา ซึ่งสามีและภรรยาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 21 คู่

กลุ่มที่มีความสุขน้อย คือคู่สามีและภรรยา ซึ่งทั้งสามีและภรรยาได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 41 คู่

ตาราง 2 แสดงกลุ่มคู่สมรสที่มีความสุข (N = 100 คู่)

คู่สมรสที่มีความสุข	จำนวน	ร้อยละ
คู่สมรสที่มีความสุขมาก	38	38.0
คู่สมรสที่มีความสุขปานกลาง	21	21.0
คู่สมรสที่มีความสุขน้อย	41	41.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีสถานภาพเป็นคู่สมรส ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีอาชีพข้าราชการครู เมื่อได้มาแล้วผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความสุขมาก ซึ่งทั้งสามีและภรรยาได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 38 คู่ คิดเป็นร้อยละ 38.0

กลุ่มที่มีความสุขปานกลาง ได้แก่ คู่สามีและภรรยา ซึ่งสามีและภรรยาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 22 คู่ คิดเป็นร้อยละ 22.0

และกลุ่มที่มีความสุขน้อย กลุ่มที่ 2 ได้แก่ คู่สามีและภรรยา ซึ่งทั้งสามีและภรรยาได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละบุคคลต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม จำนวน 41 คู่ คิดเป็นร้อยละ 41.0

สมมติฐานข้อที่ 1 คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากสามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงออก บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

ตาราง 3 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของผู้สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก (N= 38 คู่)

บุคลิกภาพ	บุคลิกภาพห้วนไหว ของสามี	บุคลิกภาพแสดงตัว ของสามี	บุคลิกภาพเปิดกว้าง ของสามี	บุคลิกภาพอ่อนโยน ของสามี	บุคลิกภาพ มีสติของสามี	บุคลิกภาพห้วนไหว ของภรรยา	บุคลิกภาพแสดงตัว ของ ภรรยา	บุคลิกภาพเปิดกว้าง ของภรรยา	บุคลิกภาพอ่อนโยน ของภรรยา	บุคลิกภาพมีสติ ของภรรยา
บุคลิกภาพห้วนไหวของสามี	1.000					-.041	-.236	.056	-.133	-.015
บุคลิกภาพแสดงตัวของสามี		1.000				-.259	.864**	-.112	.449**	.303
บุคลิกภาพเปิดกว้างของสามี			1.000			.112	-.075	.223	.166	.059
บุคลิกภาพอ่อนโยนของสามี				1.000		-.090	.295	-.068	-.077	.461**
บุคลิกภาพมีสติของสามี					1.000	-.187	.240	-.069	.513**	.133
บุคลิกภาพห้วนไหวของภรรยา						1.000	-.175	.023	-.216	-.337*
บุคลิกภาพแสดงตัวของภรรยา							1.000	.207	.268	.600**
บุคลิกภาพเปิดกว้างของภรรยา								1.000	.128	.187
บุคลิกภาพอ่อนโยนของภรรยา									1.000	.564**
บุคลิกภาพมีสติของภรรยา										1.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า บุคลิกภาพด้านหัวไหล่ของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.041

บุคลิกภาพด้านแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากเหมือนกัน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.864

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.223

บุคลิกภาพด้านอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.077

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.133

สมมติฐานข้อที่ 2 คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง สามีและภรรยา มีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงออก บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ เหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์บวก

ตาราง 4 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของผู้สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง (N= 21 คู่)

บุคลิกภาพ	บุคลิกภาพห้วนไหว ของสามี	บุคลิกภาพแสดงตัว ของสามี	บุคลิกภาพเปิดกว้าง ของสามี	บุคลิกภาพอ่อนโยน ของสามี	บุคลิกภาพ มีสติของสามี	บุคลิกภาพห้วนไหว ของภรรยา	บุคลิกภาพแสดงตัว ของ ภรรยา	บุคลิกภาพเปิดกว้าง ของภรรยา	บุคลิกภาพอ่อนโยน ของภรรยา	บุคลิกภาพมีสติ ของภรรยา
บุคลิกภาพห้วนไหวของสามี	1.000	-.559**	-.311	-.771**	-.509*	.342	-.174	-.044	-.310	-.260
บุคลิกภาพแสดงตัวของสามี		1.000	.279	.537*	.556**	-.219	.521*	-.161	.098	.227
บุคลิกภาพเปิดกว้างของสามี			1.000	.283	.328	-.402	.183	-.280	-.053	-.106
บุคลิกภาพอ่อนโยนของสามี				1.000	.340	-.349	.171	.008	.183	.295
บุคลิกภาพมีสติของสามี					1.000	-.044	.249	.363	.466*	-.191
บุคลิกภาพห้วนไหวของภรรยา						1.000	-.350	.147	.115	-.236
บุคลิกภาพแสดงตัวของภรรยา							1.000	-.098	-.082	.408
บุคลิกภาพเปิดกว้างของภรรยา								1.000	.230	-.141
บุคลิกภาพอ่อนโยนของภรรยา									1.000	-.240
บุคลิกภาพมีสติของภรรยา										1.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า บุคลิกภาพด้านหัวไหล่ของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.342

บุคลิกภาพด้านแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.521

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.280

บุคลิกภาพด้านอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.183

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ - 0.191

สมมติฐานข้อที่ 3 คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบคือ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงออก บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติแตกต่างกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงลบ

ตาราง 5 บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของผู้สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก (N= 41 คู่)

บุคลิกภาพ	บุคลิกภาพหัวไหล่ของสามี	บุคลิกภาพแสดงตัวของสามี	บุคลิกภาพเปิดกว้างของสามี	บุคลิกภาพอ่อนโยนของสามี	บุคลิกภาพมีสติของสามี	บุคลิกภาพหัวไหล่ของภรรยา	บุคลิกภาพแสดงตัวของภรรยา	บุคลิกภาพเปิดกว้างของภรรยา	บุคลิกภาพอ่อนโยนของภรรยา	บุคลิกภาพมีสติของภรรยา
บุคลิกภาพหัวไหล่ของสามี	1.000									
บุคลิกภาพแสดงตัวของสามี	-.521**	1.000								
บุคลิกภาพเปิดกว้างของสามี	.063	-.227	1.000							
บุคลิกภาพอ่อนโยนของสามี	-.419*	.264	-.201	1.000						
บุคลิกภาพมีสติของสามี	-.346	.700**	-.173	.079	1.000					
บุคลิกภาพหัวไหล่ของภรรยา	.532**	-.365*	.327	-.365*	-.431*	1.000				
บุคลิกภาพแสดงตัวของภรรยา	-.139	.632**	-.248	.192	.291	-.460**	1.000			
บุคลิกภาพเปิดกว้างของภรรยา	-.209	-.248	-.538**	-.253	-.118	.122	.017	1.000		
บุคลิกภาพอ่อนโยนของภรรยา	-.428*	.310	.110	.003	.042	-.349	.203	-.087	1.000	
บุคลิกภาพมีสติของภรรยา	-.399*	.001	.045	-.143	.114	-.083	.126	.463**	-.026	1.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า บุคลิกภาพด้านหัวน้ำใจของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งผลนี้ตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.532

บุคลิกภาพด้านแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลนี้ตรงกันข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.632

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.538

บุคลิกภาพด้านอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.003

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.114

สมมติฐานข้อที่ 4 กลุ่มสมรสที่สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากสามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

ตาราง 6 ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก
(N=38คู่)

ตัวแปร	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก (r)
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก	1.000	0.596**
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก		1.000

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากสามีและภรรยา กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสเหมือนกัน มีความสัมพันธ์กัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดย
มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.596

สมมติฐานข้อที่ 5 กลุ่มรสที่สามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง สามี
และภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

ตาราง 7 ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง
(N = 21คู่)

ตัวแปร	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง (r)
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง	1.000	.007
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง		1.000

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส
ปานกลางสามีและภรรยากับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสเหมือนกัน ไม่มีความ
สัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.007

สมมติฐานข้อที่ 6 กลุ่มรสนที่มีสามีและภรรยามีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยาที่มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนแตกต่างกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงลบ

ตาราง 8 ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
(N=41คู่)

ตัวแปร	ทัศนคติของสามีที่มีการจัดการด้านการเงินของความสุขในชีวิตสมรสน้อย	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย	1.000	0.424**
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย		1.000

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มรสนที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยของสามีและภรรยา กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มรสนแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.424 ซึ่งผลนี้ตรงข้ามกับสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 7 บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนบุคลิกภาพหัวไหน มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก

ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทัศนคติการจัดการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก

องค์ประกอบ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ
	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ	แบบฉบับบุคลิกภาพ
บุคลิกภาพหัวใจ	1.000	-.376**	.068	-.320**	-.357**	-.330**
บุคลิกภาพแสดงตัว		1.000	.015	.419**	.625**	.201
บุคลิกภาพเปิดกว้าง			1.000	.078	.060	-.025
บุคลิกภาพอ่อนโยน				1.000	.521**	-.148
บุคลิกภาพมีสติ					1.000	.438**
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก						1.000

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างสหสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบด้าน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .438

และบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส มีจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

นอกจากนั้นพบว่า บุคลิกภาพแบบหัวใจ มีความความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .330

สมมติฐานข้อที่ 8 บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหวั่นไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง

ตาราง 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง

องค์ประกอบ	เห็นคุณค่าแบบยูนิเก้	แสดงบทบาทแบบยูนิเก้	เปิดกว้างแบบยูนิเก้	หวั่นไหวแบบยูนิเก้	อ่อนโยนแบบยูนิเก้	เห็นคุณค่าแบบยูนิเก้ และเห็นคุณค่าแบบยูนิเก้ และเห็นคุณค่าแบบยูนิเก้
บุคลิกภาพหวั่นไหว	1.000	-.458**	-.057	-.394**	-.373*	-.512**
บุคลิกภาพแสดงตัว		1.000	.132	.347*	.490**	.182
บุคลิกภาพเปิดกว้าง			1.000	.272	.113	.348*
บุคลิกภาพอ่อนโยน				1.000	.125	.191
บุคลิกภาพมีสติ					1.000	.524**
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง						1.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพมีสติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05และ.01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .348 และ .524

และบุคลิกภาพหัวไหล่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ที่ระดับ.01 ซึ่งผลนี้ตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .512

นอกจากนี้พบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 9 บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

ตาราง 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

องค์ประกอบ	เหนือเหวี่ยง	ได้เดชะ	แนวราบ	เหนือเหวี่ยง	เหนือเหวี่ยง	ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
บุคลิกภาพหัวไหล่	1.000	-.500**	.081	-.349**	-.199	-.474**
บุคลิกภาพแสดงตัว		1.000	-.101	.207	.395**	-.052
บุคลิกภาพเปิดกว้าง			1.000	-.159	.161	.165
บุคลิกภาพอ่อนโยน				1.000	.025	.423**
บุคลิกภาพมีสติ					1.000	.559**
ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย						1.000

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ได้แก่ บุคลิกภาพหัวไหล่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .474

บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .423 และ .559 ตามลำดับ

นอกจากนั้นพบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพเปิดกว้าง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

วิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมุติฐาน

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์ตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทักษะการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทักษะการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสได้อย่างน้อย 1 ตัวแปร

ตาราง 12 วิเคราะห์ตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทักษะการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส

ตัวทำนาย	b	β	R	R^2	R^2_{change}	F	p
ทักษะการจัดการด้านการเงิน	1.072	.764	.784	.615	.613	269.153	.000*
อายุ	-5.624	-.102	.791	.626	.622	151.005	.000*
บุคลิกภาพแสดงตัว	.444	0.96	.796	.634	.630	113.197	.000*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทักษะการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส พบว่า มีตัวแปรทำนาย 3 ตัวแปร ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ทักษะการจัดการด้านการเงิน อายุ และบุคลิกภาพแสดงตัวโดยทักษะการจัดการด้านการเงิน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 61.50 ค่าการเปลี่ยนแปลงจากตัวแปรอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 ได้ร้อยละ 61.3

อายุ ซึ่งสามารถร่วมกันทักษะการจัดการด้านการเงินทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 62.60 ค่าการเปลี่ยนแปลงจากตัวแปรอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ร้อยละ 62.2 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนายเท่ากับ 11.8

และตัวแปรบุคลิกภาพแสดงตัวซึ่งสามารถร่วมกันทักษะการจัดการด้านการเงิน และอายุทำนายความสุขในชีวิตสมรสของคู่สมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ

63.40 ค่าการเปลี่ยนแปลงจากตัวแปรอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ร้อยละ 63.3

การวิเคราะห์เพิ่มเติมจากสมมติฐาน

สรุป ที่คาดว่าเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว รายได้ใช้เลี้ยงคนในครอบครัว อายุการแต่งงาน บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ ห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพมีสติ และทัศนคติการจัดการด้านการเงิน สามารถร่วมกันทัศนคติการจัดการด้านการเงินของทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้นั้น จากการวิเคราะห์พบว่ามีตัวแปรที่สามารถนำมาทำนายได้เพียง 3 ตัวแปรเท่านั้น ได้แก่ ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน อายุ และบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว อายุ การแต่งงาน บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพมีสติ ไม่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และทัศนคติด้านการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกันโดยมีตัวแปรอิสระเป็นความสุขในชีวิตสมรส ได้แก่ ความสุขมาก ความสุขปานกลาง ความสุขน้อย และตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และทัศนคติด้านความรัก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบคือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ ในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ ในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบคือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขมาก
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขปานกลาง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขน้อย
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขมาก
8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขปานกลาง
9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขน้อย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่าคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากมีบุคลิกภาพเหมือนกันส่วนคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีบุคลิกภาพแตกต่างกันหรือไม่ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นเครื่องชี้แนะสำหรับผู้ทำการสมรสแล้วและผู้ที่กำลังจะทำการสมรสในการปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความผาสุกในชีวิตสมรสต่อไป

2. ทำให้ทราบว่าคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากมีทัศนคติการจัดการด้านการเงินต่อคู่สมรสเหมือนกัน ส่วนคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีทัศนคติดังกล่าวแตกต่างกันหรือไม่ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นเครื่องชี้แนะสำหรับผู้ทำการสมรสแล้วและผู้ที่กำลังจะทำการสมรสในการปรับปรุงบุคลิกภาพให้เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความผาสุกในชีวิตสมรสต่อไป

3. การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาของปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพและทัศนคติของคู่สมรสที่เกี่ยวข้องกับความสุขในชีวิตสมรสนับเป็นการศึกษาประเด็นใหม่ ทางด้านการครองชีวิตคู่ของสามีภรรยาโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยซึ่งยังไม่มีผู้ใดวิจัยมาก่อนจึงเป็นการวิจัยเรื่องแรกที่จะชี้ให้เห็นความสำคัญของตัวแปรทางจิตวิทยาที่มีต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ บุคคลที่เป็นสามีและภรรยาที่มีสถานภาพคู่ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขต อ.เมือง จังหวัดลำปาง

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่เป็นสามีและภรรยาที่มีสถานภาพคู่ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขต อ.เมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 200 คนหรือ 100 คู่

3. ขอบเขตเวลาในการเก็บข้อมูล เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2548

สมมุติฐานงานวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการตั้งเป็นสมมุติฐานได้ดังนี้

1. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยา มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพวันไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติเหมือนกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก

2. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยา มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพวันไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติเหมือนกัน คือมีค่าสหสัมพันธ์เชิงบวก

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติการจัดการด้านการเงิน แบบวิจัยนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นผู้ปรับปรุงคือ รศ.ดร. นวลละออ สุภาพล และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบดังนี้ อ.วัชร ชูณหะกานต์ ดร.พรเพ็ญ ดันตริยาภรณ์ และดร.อัจฉรา สุขารมณ

โดยเนื้อหาของแบบสอบถามทัศนคติด้านรักประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognitive component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) องค์ประกอบแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรม (Action tendency) อย่างละ 10 ข้อ จำนวนรวมทั้งหมด 30 ข้อและมีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9147 ตอนที่ 4 แบบวัดความสุขในชีวิตสมรส มีจำนวน 40 ข้อ มีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับรวม .9425

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามจำนวน 200 ชุดหรือ 100 คู่แจกให้กับบุคคลที่เป็นสามีและภรรยาที่มีสถานภาพคู่ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสถานภาพเป็นข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต อ.เมือง จังหวัดลำปาง
2. แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2548 และได้เก็บแบบสอบถามกลับมาครบถ้วน
3. คัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (Statistical Package for Social Science) ซึ่งวิเคราะห์ผลดังนี้
2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการคำนวณร้อยละ
3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 – 9

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานข้อที่ 1

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพหัวไหล่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ เหมือนกัน คือมีสหสัมพันธ์เชิงบวก

บุคลิกภาพด้านหน้าหัวของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.041

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.864

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.223

บุคลิกภาพด้านความอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.077

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.133

สมมติฐานข้อที่ 2

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพหน้าหัว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ เหมือนกัน คือมีสหสัมพันธ์เชิงบวก

บุคลิกภาพด้านหน้าหัวของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.342

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.521

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.280

บุคลิกภาพด้านความอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.183

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.191

สมมติฐานข้อที่ 3

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพหน้าหัว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ แตกต่างกัน คือมีสหสัมพันธ์เชิงลบ

บุคลิกภาพด้านหัวไหล่ของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.532

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.632

บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีความสัมพันธ์กันทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปกับสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.538

บุคลิกภาพด้านความอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปกับสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.003

บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.114

สมมติฐานข้อที่ 4

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน คือ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.596

สมมติฐานข้อที่ 5

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานโดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.007

สมมติฐานข้อที่ 6

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสแตกต่างกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงลบ

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสแตกต่างกัน คือ มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.424

สมมติฐานข้อที่ 7

บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนบุคลิกภาพด้านหัวน้าว มีสหสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติด้านการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก

ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างสหสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ด้านบุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .438

และบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก มีจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

นอกจากนั้นพบว่า บุคลิกภาพแบบหัวน้าว มีความความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .330

สมมติฐานข้อที่ 8

บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวน้าว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติด้านการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพมีสติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .348 และ .524

และบุคลิกภาพหัวน้าวมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .512

นอกจากนั้นพบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 9

บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติด้านความรักษของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ได้แก่ บุคลิกภาพห้วนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .474

บุคลิกภาพอ่อนโยนและบุคลิกภาพมีสติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยที่ระดับ .01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .423 และ .559 ตามลำดับ

นอกจากนั้นพบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพเปิดกว้าง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำตัวแปร บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทัศนคติการจัดการด้านการเงินและลักษณะทางชีวสังคมสามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสได้อย่างน้อย 1 ตัวแปร พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทัศนคติด้านการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรส พบว่ามีตัวแปรทำนาย 3 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน อายุ และบุคลิกภาพแสดงตัว โดยทัศนคติการจัดการด้านการเงินเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือสามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 61.50 อายุ ซึ่งสามารถร่วมกันทัศนคติการจัดการด้านการเงินทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 62.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนายเท่ากับ 11.8 และตัวแปรบุคลิกภาพแสดงตัว ซึ่งสามารถร่วมกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 63.40

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เรื่อง บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ และทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสต่างกัน ตัวแปรที่น่าศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ตัวแปรต้น ความสุขในชีวิตสมรส ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสมรสที่มีความสุขมาก กลุ่มสมรสที่มีความสุขปานกลาง กลุ่มสมรสที่มีความสุขน้อย และปัจจัยทางชีวสังคม ด้าน เพศ อายุ

อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อายุการแต่งงานส่วนตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา คือ ทศนคติการจัดการด้านการเงิน และบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ห้วนไหว บุคลิกภาพด้านแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ หาความสัมพันธ์และเพื่อทำนายว่าตัวแปรใดส่งผลต่อความสุขในชีวิตสมรสของทั้ง 3 กลุ่ม และตัวแปรตามที่ศึกษาได้แก่ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบคือ ด้านบุคลิกภาพ ห้วนไหว บุคลิกภาพด้านแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ และตัวแปรทศนคติ การจัดการด้านการเงิน ซึ่งจะศึกษาหาความสัมพันธ์ของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส คือ กลุ่มที่มีความสุขมาก คู่สมรสที่มีความสุขน้อย คู่สมรสที่มีความสุขปานกลาง กับบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพด้านแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ และทศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส

1. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยาที่มีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบคือ ด้านบุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพด้านแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพมีสติ เหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งงานวิจัยของ (Stinnott & at el. 1984) ได้ศึกษาลักษณะทางบุคลิกภาพของบุคคลที่สมรสแล้ว พบว่า ผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสมักจะมีลักษณะทางบุคลิกภาพโดยทั่วไปที่ส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล ลักษณะเหล่านั้น ได้แก่ การมีความมั่นคงทางอารมณ์ การมีเมตตา การมีความใส่ใจ การมีความร่วมมือช่วยเหลือ และการมองโลกในแง่ดี ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของบุคลิกภาพแสดงตัว คือ จะต้องมีความรู้สึกอบอุ่น ซึ่งกันและกัน ชอบที่จะอยู่กับผู้อื่น มีการแสดงออกแบบตรงไปตรงมา เปิดเผย ชอบทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ชอบแสวงหาความตื่นเต้น และมีอารมณ์ด้านบวกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญนภา แพทย์พันธ์ (2539 : 135) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันและคู่สมรสที่มีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า คู่สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงกว่ากลุ่มอื่น เมื่อมีคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบต่อไปนี้ สูงทั้งสองคนมีดังนี้ ชอบออกสังคม มีหิริโอตตะปะ ชอบทดลอง ใช้อำนาจ กล้าเสี่ยงภัย ซึ่งเป็นบุคลิกภาพแสดงตัว

ดังนั้น คู่สมรสที่มีคุณลักษณะของบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ที่คล้ายกันจึงมีส่วนทำให้ชีวิตสมรสมีความสุขมาก

1.1 บุคลิกภาพด้านห้วนไหวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

1.2 บุคลิกภาพด้านแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก เหมือนกัน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

1.3 บุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.4 บุคลิกภาพอ่อนโยนของของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.5 บุคลิกภาพด้านมีสติของของสามีภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสเหมือนกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สรุปว่า การที่คู่สมรสที่มีความสุขมากมีบุคลิกภาพแสดงตัวเหมือนกัน แสดงว่าบุคลิกภาพแสดงตัวเป็นองค์ประกอบก็มีความสำคัญ สำหรับความสุขในชีวิตสมรส

2. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลางสามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพด้านเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ เหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก

2.1 บุคลิกภาพห้วนไหวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 บุคลิกภาพแสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลางมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.3 บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลางไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 บุคลิกภาพอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลางไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.5 บุคลิกภาพมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลางไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพแสดงตัว เหมือนกัน เช่นเดียวกับคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก แสดงว่า บุคลิกภาพแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับความสุขในชีวิตสมรส

3. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยสามีและภรรยามีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ บุคลิกภาพห้วนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพด้านเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ แตกต่างกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงลบ

3.1 บุคลิกภาพด้านห้วนไหวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐาน อธิบายได้ดังนี้ คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีบุคลิกภาพด้านห้วนไหวเหมือนกันและมีสหสัมพันธ์เชิงบวกนั้นซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นเพราะสามีและภรรยาที่มีความสุขน้อยทั้งคู่นั้นมีบุคลิกภาพห้วนไหวสูงเหมือนกัน ดังนั้น คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยไม่จำเป็นจะต้องมีบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านต่างกันเสมอไป อาจมีบางด้านที่มีความคล้ายกัน

3.2 บุคลิกภาพด้าน แสดงตัวของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานแสดงว่าคู่สมรสที่สามี ภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีบุคลิกภาพแสดงตัวเหมือนกันจะเห็นว่าบุคลิกภาพแสดงตัว สามี และภรรยาจะมีบุคลิกภาพแสดงตัวเหมือนกัน ไม่ว่าจะมีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ปานกลาง หรือมากก็ตาม

3.3 บุคลิกภาพด้านเปิดกว้างของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ดังนี้ คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยมีบุคลิกภาพด้านเปิดกว้างต่างกัน คือมีสหสัมพันธ์เชิงลบนั้น เป็นเพราะสามีและภรรยาที่มีความสุขน้อยทั้งคู่ นั้น มีบุคลิกภาพด้านเปิดกว้างต่างกัน คือมีลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะสนใจเรื่องต่าง ๆ รอบตัวอยู่เสมอ มีการเรียนรู้อยู่ตลอด มีความริเริ่มริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีความเป็นอิสระ แต่อีกฝ่าย มีลักษณะชอบทำตามประเพณีนิยม มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ น้อย ไม่ชอบงานศิลปะ ไม่ชอบการวิเคราะห์ ไม่สนใจความเป็นไปของโลก ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งกันในชีวิตสมรสได้

3.4 บุคลิกภาพด้านอ่อนโยนของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.5 บุคลิกภาพด้านมีสติของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สรุปว่า การที่คู่สมรสจะมีความสุขในชีวิตสมรสมากหรือน้อยนั้น จะต้องมีความคล้ายคลึงกัน ในภาพรวมหลาย ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง ที่จะบอกได้ว่าคู่สมรสที่มีบุคลิกภาพเหมือนกันจะทำให้มีความสุขในชีวิตสมรสมาก และการที่คู่สมรสมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ก็มีผลทำให้คู่สมรสมีมีความสุขน้อย ต่างกันออกไป ดังที่ อนุลักษ์ นิติรัช (2525 : 10-13) ยังได้สรุปเกณฑ์ในการพิจารณาการเลือกคู่ครองไว้ว่า การพิจารณาบุคลิกภาพชีวิตสมรสที่ราบรื่นมีความสุขเกิดจากบุคลิกภาพที่กลมกลืนกันได้ เช่น บุคลิกภาพแสดงตัว จะเห็นว่าบุคลิกภาพแสดงตัวไม่ว่าคู่สมรสจะมีความสุขในระดับไหนก็ตาม ควรมีบุคลิกภาพ อย่างน้อย 1บุคลิกภาพเหมือนกัน ในการพิจารณาบุคลิกภาพนี้ วุฒิภาวะเป็น เรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้ชีวิตสมรสประสบความสำเร็จอย่างดี วุฒิภาวะนี้รวมถึงทางด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม และอารมณ์ด้วย และมีผู้วิเคราะห์ว่า ลักษณะของบุคลิกภาพของคู่สมรสที่จะช่วยให้คู่ครองมีความสุขและอยู่ร่วมกันได้ตลอดยีนยาวมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (นิยม บุญมี. 2534 : 72)

- 1) เป็นผู้ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี
- 2) มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นอย่างดี
- 3) มีความเกรงใจและรู้จักยกย่องให้เกียรติผู้อื่น

- 4) รู้จักสังเกตและเข้าใจในปฏิกริยาหรือพฤติกรรมที่ผู้อื่นแสดงออกมา
- 5) รู้จักมีความโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน สิ่งของที่ต้องการให้บุคคลอื่น เช่นเดียวกันกับความต้องการของตน มิใช่จะเป็นผู้แสวงหาหรืออยากได้ทุกสิ่งทุกอย่างจากบุคคลอื่น จนขาดความละเอียด รู้จักในเรื่องโลภะ สร้างนิสัยในเรื่องจาคะ ให้บังเกิดขึ้น
- 6) ต้องเป็นบุคคลที่อดทนและสามารถข่มใจตนเองได้เมื่อเกิดสถานการณ์รุนแรงโดยไม่คาดฝัน
- 7) จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และขยันหมั่นเพียรในกิจการงานเป็นอย่างดี โดยสม่ำเสมอ
- 8) ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เปิดเผยและมีความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกัน
- 9) ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและอารมณ์มั่นคง

ดังนั้น ชีวิตสมรสที่ดีนอกจากมีความคล้ายคลึงกันแล้ว มีความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และมีการเอื้อประโยชน์ต่อกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ และยังต้องมีการปรับตัวที่ดี มีการสื่อสารระหว่างคู่สมรสที่ดี มีความพึงพอใจซึ่งกันและกัน มีความขัดแย้งต่ำ มีการประสานกันระหว่างคู่สมรสเป็นอย่างดี ซึ่งคู่สมรสคู่ใดมีลักษณะดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่จะเป็นคู่สมรสที่มีความสุข ในทางกลับกัน คู่สมรสที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับดังที่กล่าวมาข้างต้น นั้นก็มีแนวโน้มที่จะมีความสุขที่แตกต่างกับคู่สมรสดังกล่าวข้างต้น

4. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก สามีและภรรยาที่มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินเหมือนกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่ง spanies (1976 : 15) spanies and leuis (1980 : 825) กล่าวว่า คู่สมรสที่มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน จะมีความรัก ความเข้าใจกัน และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีทั้งการให้และการรับรู้ รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา อดทน ให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการสื่อความหมายกันชัดเจนในทุกๆ เรื่อง ความรู้สึกดังกล่าวนี้ จะช่วยขจัดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างกันได้โดยง่าย นอกจากนี้ ยังทำให้ทั้งฝ่ายใดมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจและความรู้สึกมีค่าในตนเองของคู่สมรสที่มีโอกาสได้ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ตนรัก และ Sternberg (1986) กล่าวว่าความคล้ายคลึงกันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรัก คู่ที่มีลักษณะการพัฒนาด้านความรักดังกล่าว พวกเขาจะมีความสุขมากกว่าคู่ที่ไม่ค่อยมีองค์ประกอบคล้ายคลึงกัน และงานวิจัยของ อับลรัตน์ พิษะนนท์(2531 : 24)อ้างอิง จาก Cutright,1971:296-299) ศึกษาว่ารายได้ของครอบครัวมีผลกระทบต่อความสุขในชีวิตสมรส คู่สมรสที่มีความมั่นคงทางรายได้สูงมักจะมี ความพึงพอใจในชีวิตสมรส ซึ่งความมั่นคงทางรายได้เกิดจากการที่คู่สมรสสามีและภรรยา วางแผนในการใช้เงินในครอบครัว งานวิจัยของ ไชยยันต์ สุขบาล (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการรับรู้ ความรักความห่วงใยจากสามี กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของภรรยาในสังคมชนบท อำเภอหนองบึก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความรับรู้ถึงความรู้ถึงความรัก ความห่วงใยจากสามี บุคลิกภาพของภรรยา ความคล้ายคลึงของปัจจัยทาง

สังคม และรายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของภรรยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r : .7444$) และ Good and others (1968) ศึกษาพบว่า คู่สมรสชนชาวมุสลิมที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรส จะมีความมั่นคงทางการเงินมากกว่า กลุ่มชนมุสลิมที่มีความมั่นคงทางการเงินน้อยกว่า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ทักษะการจัดการด้านการเงินของสามี และภรรยาแสดงตัวไปในทิศทางเดียวกัน จะส่งผลต่อความสุขในชีวิตสมรสของสามีและภรรยา

5. คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง สามีและภรรยามีทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก ทักษะการจัดการด้านการเงินของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง มีความสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

6. คู่สมรสที่มีสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสแตกต่างกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงลบ คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย สามีและภรรยามีทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่าคู่สมรสที่มีความสุขน้อยมีทักษะการจัดการด้านการเงินที่เหมือนกัน ในที่นี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ทักษะการจัดการด้านเงินหมายถึงการรวมรายได้ของคู่สมรส ซึ่ง คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยอาจจะมีเห็นด้วยกับทักษะการจัดการด้านการเงินแบบรวมรายได้ไม่น้อยเหมือนกันก็ได้

7. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก ส่วนบุคลิกภาพหัวน้าว มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทักษะการจัดการด้านการเงินของของสามีและภรรยาที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์กับทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .438 ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ บุคลิกภาพมีสติมีความสัมพันธ์กับทักษะการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก เป็นเพราะคู่สมรสที่มีความสุขมาก จะมีลักษณะของการมีความรัก และเป็นมิตรต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความรักผู้อื่นอย่างแท้จริง ชอบที่จะอยู่แบบเป็นหมู่คณะ เป็นผู้ที่กล้าที่จะแสดงความเป็นผู้นำ ดินด้วยอยู่เสมอ มีความต้องการ ที่จะทำกิจกรรมอยู่ตลอด และชอบสภาพแวดล้อมที่ดี สดใส และเป็นผู้ที่มีความสุขสนุกสนาน มีความสุข มีความหวังมองโลกในแง่ดี และทางด้านบุคลิกภาพมีสติของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก ก็จะมีลักษณะของคู่สมรสที่สามารถที่จะจัดการกับชีวิตของตนเองได้อย่างมีระบบ มีเหตุผลในเรื่องต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในตนเอง เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการทางจริยธรรมและ

ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ทั้งกับตนเองและผู้อื่น มีความต้องการความสำเร็จเป็นที่ตั้ง แม้ว่าบางครั้งจะมีอุปสรรคก็จะไม่ย่อท้อ และมีความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ โดยมีความระมัดระวังทุก ๆ อย่างโดยละเอียด ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ ของคู่สมรสที่มีความสุขมากนั้น ก็จะสามารถสอดคล้องกันและมีผลทำให้ ทักษะการจัดการด้านการเงินของทั้งคู่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยกล่าวคือ ลักษณะความคล้ายคลึงกันของบุคลิกภาพของคู่สมรสนั้นทำให้ทักษะการจัดการด้านการเงิน ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านความรู้สึกรู้สึก ความคิด และการกระทำ ซึ่งทั้ง 3 ด้านนี้เป็นองค์ประกอบของทักษะการจัดการด้านการเงิน ย่อมต้องสอดคล้องกันไป ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานของ White , Jason Kunt (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบกับความโรแมนติกด้านต่าง ๆ เช่น รูปแบบความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ ความผูกพัน และความมั่นคงระยะสั้น ซึ่งทดลองในเพศหญิงและเพศชาย พบว่า บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพอ่อนโยน ได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร 3-4 ตัว จากการวิเคราะห์ค่าการถดถอยและหาค่าสหสัมพันธ์ พบว่า บุคลิกภาพหัวไวมีความสัมพันธ์ทางลบกับทักษะการจัดการด้านการเงิน บุคลิกภาพแสดงตัวและบุคลิกภาพเปิดกว้างและบุคลิกภาพอ่อนโยนมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญ

และงานของ (George & Sarah. 1991; Hendsick , Hendricr & adler. 1988; Hendsick & Hendsick. 1991; kobes & lichtenburg. 1997; levesque, 1993, Muks Hendsick & Hendsick. 1998) อ้างในวาริน เทพยายน. 2542 : 2 ว. พบว่า เจตคติเกี่ยวกับความรัก และลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวทำนายที่ดีของความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของบุคคลนั้น

นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบด้านที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรักของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัวบุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

8. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวไว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพมีสติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05และ.01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .348 และ.524 คือ บุคลิกภาพเปิดกว้าง และบุคลิกภาพมีสติมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของคู่สมรส เหมือนกัน

และบุคลิกภาพหัวนไหวมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ที่ระดับ.01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .512 คือ บุคลิกภาพหัวนไหวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสแตกต่างกัน

นอกจากนั้นพบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรส ปานกลาง ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพอ่อนโยน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

9. บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้ ได้แก่ บุคลิกภาพหัวนไหว บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ได้แก่บุคลิกภาพหัวนไหว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .474 คือ ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากมีความสัมพันธ์บุคลิกภาพหัวนไหวต่างกัน

และบุคลิกภาพอ่อนโยน และ บุคลิกภาพมีสติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยที่ระดับ.01ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .423 และ.559 ตามลำดับคือ ทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากมีความสัมพันธ์บุคลิกภาพหัวนไหวเหมือนกัน

นอกจากนั้นพบว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย มีจำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพเปิดกว้าง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพมีสติ และบุคลิกภาพอ่อนโยน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .559 และ.423 ตามลำดับ อธิบายได้ว่า กลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยนั้น อาจจะมีบุคลิกภาพมีสติและบุคลิกภาพอ่อนโยน เหมือนกัน คือ เป็นคนที่มีระเบียบ ใฝ่ใจได้ ทำงาน มีวินัยในตนเอง ตรงต่อเวลา รอบคอบประณีต ทะเยอทะยานและมีจิตใจอ่อนโยน มีความเป็นธรรมชาติไว้วางใจผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ ให้อภัย ตรงไปตรงมา ถูกหลกหลวงง่าย

ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า กลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย ไม่จำเป็นต้องมีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทั้งห้าด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพหัวนไหว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ แตกต่างกันหรือไม่เหมือนกันทุกด้าน ถึงแสดงให้เห็นใน

งานวิจัยของผู้วิจัยว่าอย่างน้อยบุคลิกภาพอ่อนโยน และบุคลิกภาพมีสติของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยเหมือนกัน ส่วนบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ อีก 2 ด้าน คือ บุคลิกภาพแสดงตัว และบุคลิกภาพเปิดกว้างนั้น มีความสัมพันธ์กันกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทัศนคติการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสอย่างน้อย 1 ตัวแปร

ตัวแปรบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน และลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรส พบว่า มีตัวแปรทำนาย 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน อายุ และบุคลิกภาพแสดงตัว โดยทัศนคติการจัดการด้านการเงิน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 61.50 อายุซึ่งสามารถร่วมกันกับทัศนคติการจัดการด้านการเงินทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 62.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนายเท่ากับ 11.8

และตัวแปรด้านบุคลิกภาพแสดงตัว ซึ่งสามารถร่วมกันกับทัศนคติการจัดการด้านการเงิน ทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 63.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนายเท่ากับ 11.70

จากสมมติฐานที่คาดว่า เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว อายุการแต่งงาน บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพห้วนใจ บุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพมีสติ และทัศนคติการจัดการด้านการเงิน สามารถร่วมกันทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้นั้น จากการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปรที่สามารถทำนายได้เพียง 3 ตัวแปรเท่านั้น ได้แก่ ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน อายุ และบุคลิกภาพแสดงตัว ส่วนเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว รายได้ใช้เลี้ยงคนในครอบครัว อายุการแต่งงาน บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพห้วนใจ บุคลิกภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพเปิดกว้าง บุคลิกภาพมีสติ ไม่สามารถทำนายความสุขในชีวิตสมรสของกลุ่มสมรสได้

เนื่องจากทัศนคติการจัดการด้านการเงินทัศนคติการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสหมายถึง การจัดการด้านการเงินร่วมกัน โดยนำรายได้ของแต่ละคนมารวมกัน และทำการจัดสรรเงินแบ่งเป็น ค่าใช้จ่ายส่วนรวม ค่าใช้จ่ายส่วนตัว รวมไปถึงการออมเพื่อยามฉุกเฉินในอนาคตด้วย ทัศนคติการจัดการด้านการเงิน จำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ประการแรกคือ ความรู้ความเข้าใจเชิงประเมิณค่าว่าการจัดการด้านการเงินของกลุ่มสมรสนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ประการที่สอง มีความรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการด้านการเงินภายในของกลุ่มสมรส ประการสุดท้าย คือ

มีความพร้อมทางจิตใจที่จะจัดการด้านการเงิน เฮอเบิร์ก และ สไปลส์ (Hurberg & Splise. 1980 : 45) กล่าวว่า สตรีเมื่อสมรสแล้วต้องการออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวเป็นการเร่งสร้างฐานะในมั่นคงเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อัลัน และเดวิด (Alan & David. 1984 : 87) กล่าวไว้ว่า ความมั่นคงในครอบครัวส่งผลให้ครอบครัวมั่นคงและครองคู่กันยาวนาน ถ้าครอบครัวไหนไม่มั่นคงอาจก่อให้เกิดการหย่าร้างได้

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อุไรวรรณ เหล่าเรือง. 2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับความพึงพอใจในชีวิตของตำรวจในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 พบว่า มีบุคลิกภาพอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ ที่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของตำรวจทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามตัวแปรจัดกลุ่มชั้นยศ คือ บุคลิกภาพแบบมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพแบบมีสติรู้ผิดชอบและบุคลิกภาพแบบอ่อนโยน โดยมีเปอร์เซ็นต์การทำนายอยู่ระหว่าง 41.2 – 49.8

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะผลจากการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าคู่สมรสที่มีความสุขมากในชีวิตสมรสมีบุคลิกภาพแสดงตัวมีความเหมือนกัน คือ มีสหสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่า คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก ย่อมต้องมีความคล้ายคลึงกัน ทางด้านบุคลิกภาพ ถึงผลของการวิจัยที่ได้ผลออกมา ซึ่งคู่สมรสคูไหน มีความคล้ายคลึงกันทางด้านบุคลิกภาพมากเท่าใด ย่อมหมายถึงว่าคู่สมรสคูนั้นน่าจะมีความสุขในชีวิตสมรสมากต่างไปจากคู่สมรสที่มีบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน และในขณะเดียวกัน คู่ที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากก็มีทัศนคติการจัดการด้านการเงินเหมือนกันดังผลจากงานวิจัยของข้าพเจ้า และคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากนั้น บุคลิกภาพบางด้านก็มีความสอดคล้องไปในทางเดียวกันกับทัศนคติ การจัดการด้านการเงินถึงผลงานวิจัยของข้าพเจ้าได้ยืนยันแล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมากนั้น จะมีลักษณะทางด้านบุคลิกภาพและทัศนคติการจัดการด้านการเงินสอดคล้องกันด้วย ฉะนั้น ทั้งบุคลิกภาพและทัศนคติการจัดการด้านการเงินจึงสอดคล้องกัน คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสมาก คือทั้งสามี และภรรยา มีบุคลิกภาพและทัศนคติการจัดการด้านการเงินเหมือนกัน

2. ในทางกลับกัน จากงานวิจัยคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสปานกลาง และคู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสน้อยอาจจะมิมีบุคลิกภาพและทัศนคติการจัดการด้านการเงินไม่สัมพันธ์กันก็ควรที่จะหมั่นสำรวจตัวเองอยู่เสมอและพยายามที่จะปรับตัวเข้าหากันและกัน สำหรับคู่สมรสที่มีความสุขมากอยู่แล้วนั้นก็ควรที่จะรักษามาตรฐานที่ดีที่มีอยู่ต่อไป

3. สำหรับบุคคลที่กำลังศึกษาดูใจกันและกันอยู่ และผู้ที่กำลังจะสมรส ก็ควรที่จะให้ความสำคัญ และพิจารณาคุณสมบัติของกันและกันทางด้านบุคลิกภาพหลายๆ ด้าน และทัศนคติการจัดการด้านการเงิน รวมไปถึง ทัศนคติด้านอื่นๆเป็นพื้นฐานในการที่จะมีชีวิตสมรสที่มีความสุขต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาบุคลิกภาพ หัวข้อประกอบ และทัศนคติการจัดการด้านการเงินในระดับที่กว้างขึ้น คือ มีกลุ่มตัวอย่างให้มากที่สุด เพื่อเป็นเครื่องยืนยันในผลของการวิจัย และทำให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นกว่าเดิม

2. ควรจะศึกษาบุคลิกภาพ หัวข้อประกอบ และทัศนคติการจัดการด้านการเงินกับความสุขในชีวิตสมรสในสาขาอาชีพอื่นเพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัว
สำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กองพัฒนาสตรีเด็กและเยาวชน. (2543). ปัจจัยที่สนับสนุนความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว,
รายงานการวิจัยกรมการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). ครอบครัวฝ่าวิกฤต. ม.ป.ป.
- งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ. (2545). การวิจัยเพื่อสร้างระบบดัชนีคุณภาพชีวิตสมรสใน
ครอบครัวไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- จัสมิน สุวรรณชีพ. (2544). การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อลดความขัดแย้งของคู่สมรส.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชานิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ชูปวา. (2541). ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส และการ
แสดงบทบาทการเป็นบิดา ของคู่สมรสมารดาวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (สาขาวิชา
พยาบาลศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2544). การสำรวจพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนไทย. กรุงเทพฯ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธงชัย สันติวงษ์ และคณะ. (2545). เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นภาพร ชโยวรรณ และคณะ. (2546). ภาวะเศรษฐกิจกับการเปลี่ยนแปลงประชากรและครอบครัว
ของประเทศไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิยม บุญมี. (2534). ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลละออ สุภาพล. (2527). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประมวลศิลป์.
- _____. (2534). ผลการฝึกทักษะในการับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อย
ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (วิชาเอกพัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทกานต์ วงษ์ปัญญา. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตสมรสกับความไว้วางใจ
คู่สมรส. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ปรารธนา ไชยนาพันธ์. (2545). สภาพเศรษฐกิจครอบครัว การหารายได้พิเศษ ปละผลกระทบจากการหารายได้พิเศษนอกเวลาราชการของทหารชั้นประทวนกรมทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาพัฒนาลังคม) กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ภัสสร สิมานนท์. (2544). การศึกษาทัศนคติและค่านิยมของสตรีไทยเกี่ยวกับการสมรส, รายงานการวิจัยสถาบันประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสนา เตชะธิตติ. (2527) ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการประกันพืชผล ศึกษาเฉพาะอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาพัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มาลินี วงษ์สิทธิ์. (2535). ทัศนคติค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัวในสังคมไทย, รายงานการวิจัยสถาบันประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลัยพร อภิรักษ์ฤทัยกุล. (2545). ทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวรรณ อังศรีภักษ์พันธุ์. (2540). การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจา ภูไพบูลย์ และคณะ. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนากิจการครองเรือนของคู่สมรสระหว่างครอบครัวในระยะเลี้ยงดูบุตร วัยทารก วัยก่อนเรียน วัยเรียน วัยรุ่น. รายงานการวิจัย. ม.ป.ท.
- วรรัตน์ กิติรักษนนท์. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในชีวิตสมรส พฤติกรรม เมชฌูความเครียด ปัจจัยบางประการทางชีวสังคม สิ่งแวดล้อม และบุคลิกภาพของสตรีที่สมรสแล้ว. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. (2545). จิตวิทยาทัศนคติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาริน เทพยายน. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับรูปแบบความรักของคู่รัก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และคณะ. (2537). การเร่งการออมครัวเรือนในประเทศไทย. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ศิริสุข ยืนหาญ. (2534). *แบบแผนการเลือกคู่ครอง : ศึกษาเฉพาะประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาประชากรศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสุข โรจน์อุณวก์. (2539). *การออมต่อรายได้ของครัวเรือนไทยระหว่างชนบทและเมือง ปี 2535-2536*. วิทยานิพนธ์ วศ.ม. (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สินวล จำคำ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้วงค์ประกอบกับวิธีเผชิญความเครียด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร วิวัฒน์อัศวิน. (2546). *ปัจจัยทางชีวสังคม อัตมโนทัศน์ และความฉลาดทางอารมณ์ กับทัศนคติในการมีคู่ครองของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ขบิลมณี และคณะ. (2534). *รูปแบบครอบครัวไทยที่พึงปรารถนาในสังคมเมืองในประเทศไทย*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการชมรมสร้างสรรค์สังคมผ่านคณะกรรมการโครงการและวางแผน สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อัญชลี จันทรดี. (2529). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Carole J. Makela. (1998). *Family Economics & Home Management*. Colorado : Colorado State University.
- Cebik L.B. (1999). *Women*. Knoxville : Studies and Home Economics University Tennessee.
- Charlotte V. Churaman. (1997). *Family Economics & Home Management*. Maryland : University of Maryland.
- Ian R.H., Fallon M.D and others. (1979). *Family Management of Schizophrenia: a study of Clinical, Social, Family and Economics Benefits*. London : The John Hopkins University.

ภาคผนวก

แบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไปและความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตสมรส

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไปของท่าน

ตอนที่ 3-4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตสมรส

สำหรับข้อความต่างๆ ที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้ที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะมีประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง และคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่านนอกจากการนำเสนอข้อมูลในลักษณะภาพรวม

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกรรณิกา คำทราย)

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นคำตอบของท่าน
หรือ กรอกข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ 20 – 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
☐ ปวช.
☐ ปวส.
☐ปริญญาตรี
☐ปริญญาโท
☐ สูงกว่าปริญญาโท

4. สถานภาพสมรส

- ☐ คู่
☐ หย่า
☐ โสด

5. รายได้ทั้งสิ้นของครอบครัวของข้าพเจ้าประมาณเดือนละ

- ☐ ไม่เกิน 10,000 บาท
☐ 10,001 - 20,000 บาท
☐ สูงกว่า 20,001 บาท

6. อาชีพ

- ☐ อาชีพอิสระ
- ☐ ข้าราชการ
- ☐ พนักงาน
- ☐ บริษัทเอกชน
- ☐ อื่น ๆ

7. อายุการสมรส

- ☐ 1 - 3 ปี
- ☐ 4 - 6 ปี
- ☐ 6 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

คำชี้แจงในการตอบ

โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ว่าเป็นจริงสำหรับท่านเพียงไร แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหลังข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยในแต่ละข้อมีเพียงคำตอบเดียว และกรุณาตอบทุกข้อ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
1	ข้าพเจ้าเป็นคนไม่วิตกกังวล					
2	ข้าพเจ้าชอบที่จะมีคนอยู่รอบข้าง					
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบเสียเวลาที่จะเพื่อน					
4	ข้าพเจ้าพยายามให้เกียรติต่อทุกคนที่ข้าพเจ้าพบ					
5	ข้าพเจ้าเก็บรักษาของส่วนตัวให้สะอาดเรียบร้อย					
6	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าตัวเองต่ำด้อยกว่าผู้อื่น					
7	ข้าพเจ้าหัวเราะได้ง่าย					
8	เมื่อข้าพเจ้าพบวิธีที่จะทำบางสิ่งบางอย่างถูกต้อง ข้าพเจ้าจะยึดวิธีนั้นไว้ตลอด					
9	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าได้แย้งกับคนในครอบครัวและเพื่อน ร่วมงาน					
10	ข้าพเจ้าสามารถกำหนดความก้าวหน้าของการทำงาน และทำงานนั้นเสร็จตามเวลาได้เป็นอย่างดี					
11	บางครั้งเมื่อตกอยู่ในภาวะเครียดมาก ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ตัวเองจะแยกออกเป็นเสี่ยง ๆ					
12	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความสุข และไม่เคร่งเครียด					
13	ข้าพเจ้ามีความซาบซึ้งในงานศิลปะและธรรมชาติ					
14	บางคนคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนเป็นแก๊ตตัวและถือตัวเอง เป็นใหญ่					
15	ข้าพเจ้าไม่ใช่คนละเอียดถี่ถ้วน					
16	ข้าพเจ้าแทบจะไม่เคยรู้สึกโดดเดี่ยวหรืออ้างว้าง					
17	ข้าพเจ้าชอบที่จะพูดคุยกับคนทั่วไป					
18	การให้ผู้เรียนฟังข้อความที่มีข้อโต้แย้งกันจะทำให้เกิด ความสับสน และเข้าใจผิดได้					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
19	ข้าพเจ้าชอบการร่วมมือกับผู้อื่นมากกว่าการแข่งขัน					
20	ข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่าง ตั้งใจ					
21	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกตึงเครียดและตึงตัน					
22	ข้าพเจ้าชอบที่จะอยู่ในที่ที่มีกิจกรรมทำ					
23	บทกวีมีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าเล็กน้อยหรือไม่มีเลย					
24	ข้าพเจ้ามีแนวโน้มที่จะเยาะเย้ยและสงสัยในเจตนา ของผู้อื่น					
25	ข้าพเจ้ามีเป้าหมายชัดเจน และมีการปฏิบัติสู่เป้า หมายอย่างเป็นขั้นตอน					
26	บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกไร้คุณค่าอย่างสิ้นเชิง					
27	ปกติแล้วข้าพเจ้าชอบทำงานตามลำพัง					
28	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าชอบลองอาหารใหม่ ๆ หรืออาหาร ต่างชาติ					
29	ข้าพเจ้าเชื่อว่าคนส่วนมากจะเอาเปรียบถ้าเปิดโอกาส ให้เขา					
30	ข้าพเจ้ามักเสียเวลานานกว่าจะเริ่มงานได้อย่างจริงจัง					
31	ข้าพเจ้าแทบไม่เคยรู้สึกกลัว หรือตึงตัน					
32	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเต็มไปด้วยพลังมาก จนอยากจะแสดงออกมา					
33	ข้าพเจ้ามักจะไม่สังเกตอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากสถานการณ์ต่าง ๆ					
34	คนส่วนมากที่ข้าพเจ้ารู้สึกชอบข้าพเจ้า					
35	ข้าพเจ้าทำงานหนักเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
36	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกโกรธกับการปฏิบัติของผู้อื่นที่มี ต่อข้าพเจ้า					
37	ข้าพเจ้าเป็นคนร่าเริง และสดชื่น แจ่มใส					
38	ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราควรจะได้รับฟังผู้นำทางศาสนาในการ ตัดสินใจเรื่องศีลธรรมโดยไม่มีข้อโต้แย้ง					
39	บางคนคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่เย็นชา และคิดเกี่ยวกับ ผลได้ผลเสีย					
40	เมื่อข้าพเจ้ามีข้อผูกพันเรื่องใด ข้าพเจ้าก็จะยึดถือ ตลอดไป					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
41	บ่อยครั้งเมื่อมีสิ่งใดไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้และอยากยอมแพ้					
42	ข้าพเจ้าไม่ใช่เป็นคนที่มองโลกในแง่ดี มีความสุข					
43	บางครั้งเมื่อข้าพเจ้ากำลังอ่านบทกวี หรือดูงานศิลปะ ข้าพเจ้ารู้สึกสะท้านหรือตื่นเต้น					
44	ข้าพเจ้าเป็นคนหัวแข็งและมีทัศนคติที่มั่นคง					
45	บางครั้งข้าพเจ้าไม่ใช่คนที่น่าฟังพา หรือไวใจได้อย่าง ที่ควรจะเป็น					
46	ข้าพเจ้าไม่ค่อยมีความรู้สึกเศร้าโศกหรือซึมเศร้า					
47	ชีวิตของข้าพเจ้าเต็มไปด้วยกิจกรรม					
48	ข้าพเจ้ามีความสนใจเรื่องธรรมชาติของจักรวาลและ มนุษย์น้อยมาก					
49	ข้าพเจ้ามักจะคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น					
50	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มึผลงาน และมักทำงานให้เสร็จเสมอ					
51	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าแก้ปัญหาตนเองไม่ได้ และต้องการ ให้ผู้อื่นมาช่วย					
52	ข้าพเจ้าเป็นคนที่กระตือรือร้นอย่างมาก					
53	ข้าพเจ้ามีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่ประเทือง ปัญญา					
54	ถ้าข้าพเจ้าไม่ชอบใคร ข้าพเจ้าจะแสดงให้คนนั้นรู้					
55	ดูเหมือนว่าข้าพเจ้าจะไม่เคยสามารถจัดระเบียบให้ตน เองได้เลย					
56	ในบางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกอับอายมาก จนอยากหลบหน้า ผู้คน					
57	ข้าพเจ้าชอบที่จะดำเนินชีวิตตามแนวทางของตนเอง มากกว่าที่จะนำผู้อื่น					
58	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าสนุกกับทฤษฎีหรือความคิดที่เป็น นามธรรม					
59	ข้าพเจ้าจะจัดการให้ผู้อื่นทำตามความต้องการของ ข้าพเจ้า เมื่อมีความจำเป็น					
60	ข้าพเจ้ามุ่งสู่ความเป็นเลิศในทุกสิ่งที่ตนเองทำ					

แบบสอบถามตอนที่ 3

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการด้านการเงินของคู่สมรสโดยนารายได้ของสามีและภรรยา มารวมกันแล้วจึงจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ส่วนรวม ส่วนตัว และการออม ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อ ซึ่งเป็นผลจากการรวมรายได้ดังกล่าวข้างต้น ว่าข้อความแต่ละข้อความตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือการกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ คือ จริงมากที่สุด, จริงมาก, จริงปานกลาง, ไม่จริง, ไม่จริงมากที่สุด เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมแล้วให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับคำตอบที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียว แบบสำรวจนี้มี 30 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
1	มีความมั่นคงทางการเงิน					
2	ไม่หวาดระแวงในการใช้จ่าย					
3	ความรักในชีวิตสมรสแน่นแฟ้นมากขึ้น					
4	มีความร่วมมือในการออมเงิน					
5	มีเงินเพื่อสร้างฐานะได้เร็วขึ้น					
6	ลดความขัดแย้งในชีวิตสมรส					
7	ควบคุมการใช้จ่ายซึ่งกันและกัน					
8	ชีวิตผูกพันกันมากขึ้น					
9	วางแผนร่วมกันด้านการเงิน					
10	ลดความเห็นแก่ตัว					
11	พอใจในการนารายได้มารวมกัน					
12	ภูมิใจในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน					
13	รู้สึกในคุณค่าของตัวเอง					
14	ชื่นชมในความปรองดองของชีวิตสมรส					
15	ไม่พอใจในการจัดสรรเงินเป็นส่วนตัว					
16	มีความสบายใจในการใช้เงินตามส่วนที่กำหนดไว้					
17	มีปมด้อยที่ขาดอำนาจทางการเงิน					
18	ไม่พอใจที่การเงินขาดความคล่องตัว					
19	เป็นที่น่ายินดีและควรเป็นตัวอย่างกับผู้อื่น					
20	พอใจที่ไม่ต้องปิดบังการเงินกับคู่สมรส					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
21	มีความตั้งใจที่จะรวมรายได้กับคู่สมรสตลอดไป					
22	ในอนาคตหากการเงินของคู่สมรสแตกต่างกันมาก ควรยกเลิกการรวมรายได้					
23	การรวมรายได้สามารถยกเลิกได้ตามความเหมาะสม					
24	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้ควรเริ่มเมื่อตัดสินใจแต่งงาน					
25	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้เป็นสิ่งที่พึงกระทำ					
26	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้ย่อมช่วยลดปัญหาการเงิน ในครอบครัว					
27	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้ย่อมสร้างความมั่นคงใน ครอบครัว					
28	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้ไม่เหมาะสมในสังคม ปัจจุบัน					
29	ความตั้งใจที่จะรวมรายได้อาจแสดงถึงความเห็นแก่ ตัว					
30	การตั้งใจที่จะไม่เกี่ยวข้องกับด้านการเงินซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งดี					

แบบสอบถามตอนที่ 4

คำชี้แจง ข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคู่สมรสขอให้ท่านพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำของท่านเพียงใดในคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง ไม่จริงมาก ไม่จริงมากที่สุด เมื่อท่านเลือกคำตอบที่เหมาะสมได้แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับคำถามที่ท่านเลือกเพียงแห่งเดียวแบบสำรวจนี้มี 40 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	ไม่จริง	ไม่จริงมากที่สุด
1. ท่านเห็นว่าการรักซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตสมรส					
2. ท่านจะคิดถึงคู่สมรสของท่านเสมอเมื่อต้องอยู่ห่างไกลกัน					
3. ท่านยินยอมเสียสละความสุขของท่านเพื่อให้คู่สมรสมีความสุข					
4. ท่านมีความรู้สึกผูกพันกับคู่สมรสตลอดเวลา					
5. ท่านและคู่สมรสมีกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ เช่น รับประทานอาหาร เล่นกีฬา ท่องเที่ยว					
6. ท่านและคู่สมรสมีความสุขที่จะพูดคุยเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน					
7. ท่านและคู่สมรสมักจะไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายด้วยกันเสมอในโอกาสต่าง ๆ เช่นวันปีใหม่ ฯลฯ					
8. ท่านพร้อมที่จะอยู่เคียงข้างกับคู่สมรสไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์					
9. ท่านมีความพอใจที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของท่านเท่านั้น					
10. ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อทราบว่าคู่สมรสของท่านไม่มีความสุขในการมีเพศสัมพันธ์กับท่าน					
11. ท่านและคู่สมรสมีความปรารถนาทางเพศในระดับใกล้เคียงกัน					
12. ท่านมีความสุขทั้งทางกายและทางจิตใจที่มีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสของท่าน					
13. ท่านคิดว่าสามีควรเป็นผู้นำของครอบครัว					
14. ท่านคิดว่าภรรยาควรเอื้ออาทรต่อความทุกข์และความต้องการของสามี					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
15.ท่านคิดว่าการตัดสินใจบางเรื่อง เช่น การเงิน การอบรม สั่งสอนบุตร การจัดกิจกรรมบางประการ เป็นต้น บางเรื่องเป็นหน้าที่ของสามี บางเรื่องเป็นหน้าที่ของ ภรรยา					
16.ท่านมีความพึงพอใจในบทบาทและหน้าที่ของท่านที่มีต่อ คู่สมรส					
17.ท่านใช้คำพูดตรงไปตรงมากับคู่สมรสซึ่งส่วนใหญ่ให้ ประโยชน์มากกว่าโทษ					
18.ท่านจะพูดคุยและทำความเข้าใจกับคู่สมรสเมื่อมีปัญหา เกิดขึ้น					
19.ท่านยินดีรับฟังปัญหาของคู่สมรส					
20.ท่านพูดคุยกับคู่สมรสด้วยคำพูดที่ทำให้เขาพึงพอใจ					
21.ท่านจะสงบอารมณ์โกรธเสียก่อนแล้วจึงทำความเข้าใจใน ปัญหากับคู่สมรส					
22.ท่านไม่นำปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ มาให้คู่สมรสเป็นกังวล					
23.ท่านอารมณ์เสียง่ายกับคู่สมรสแม้เป็นเรื่องเล็กน้อย					
24.ท่านสามารถควบคุมความไม่พอใจในคู่สมรสของท่านได้					
25.ท่านและคู่สมรสสนใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธ ศาสนา					
26.ท่านและคู่สมรสทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา					
27.ท่านและคู่สมรสใช้หลักธรรมทางศาสนาในการดำเนิน ชีวิตร่วมกัน					
28.ท่านสนับสนุนคู่สมรสในการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา					
29.ท่านและคู่สมรสให้ประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน					
30.ท่านไม่ลืมวันสำคัญของคู่สมรสและแสดงพฤติกรรมที่ดี เช่น มอบของขวัญ เป็นต้น					
31.ท่านเต็มใจช่วยเหลือในสิ่งที่คู่สมรสขอร้อง					
32.ท่านคิดว่าการเสียสละผลประโยชน์บางประการให้กับคู่ สมรสเป็นการเสียเปรียบ					
33.ท่านไม่มีความลับกับคู่สมรสซึ่งทำให้เกิดผลดีมากกว่า ผลเสีย					
34.ท่านมักบอกความรู้สึบบางประการของท่านต่อคู่สมรส					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	ไม่ จริง	ไม่จริง มากที่สุด
35.ท่านเปิดโอกาสให้คู่สมรสของท่านแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับท่านได้					
36.ท่านเข้าใจภาษาท่าทางที่แสดงออกทางอารมณ์ของคู่สมรสของท่าน					
37.ท่านเอาใจใส่ดูแลเมื่อคู่สมรสของท่านเจ็บป่วย					
38.ท่านแสดงกิริยาต่าง ๆ ที่เปิดเผยถึงความรัก ความผูกพันที่มีต่อคู่สมรส					
39.ท่านเอาใจใส่ห่วงใยในทุกข์สุขของคู่สมรสท่านอย่างสม่ำเสมอ					
40.ท่านดูแลสุขภาพคู่สมรสของท่านเสมอ					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	กรรณิกา คำทราย
วันเดือนปีเกิด	23 กรกฎาคม 2523
สถานที่เกิด	จ.ลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2/38 พหลโยธิน เสนานิคม จตุจักร กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษา โรงเรียน บุญวาทย์วิทยาลัย ลำปาง
พ.ศ. 2544	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต เอกการโรงแรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
พ.ศ. 2548	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต เอกจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ